

Rapport om undersøgelse af hensigtsmæssigheden i den gældende lov om tilsyn med firmapensionskasser, foretaget af et af Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsat udvalg

1. Indledning

1.1. Baggrund

Økonomi- og Erhvervsministeriet anmodede i sommeren 2005 Finanstilsynet om at nedsætte et udvalg (herefter ”udvalg” eller ”udvalget”) til at undersøge muligheder for at modernisere lov om tilsyn med firmapensionskasser (lovbekendtgørelse nr. 1017 af 24. oktober 2005) (herefter ”FPL”). Begrundelsen for iværksættelsen af dette arbejde var, at *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* gentagne gange har gjort gældende overfor Finanstilsynet og Økonomi- og Erhvervsministeriet, at den nuværende FPL ikke er indrettet til at regulere ydelsesdefinerede firmapensionskasser, der udgør størstedelen af de eksisterende firmapensionskasser regnet såvel i antal, medlemmer og afdækkede pensionsmidler. Finanstilsynet, der er administrativ tilsynsmyndighed for de kasser, der er omfattet af FPL, støder ligeledes ofte i det daglige arbejde på uhensigtsmæssigheder i FPL.

I rapporten omtales endvidere lov om finansiel virksomhed (lovbekendtgørelse nr. 286 af 4. april 2006) (herefter ”FIL”).

1.2. Kommissorium

”Som led i den generelle modernisering af loven skal udvalget særligt overveje

- betydningen af sponsorvirksomhedernes garantier overfor kasserne, herunder fordele og ulemper ved at indføre en sondring mellem pensionskasse med forskellige typer garanti, og om der i givet fald skal indføres forskellige krav til basiskapital, kernekapital m.v. for pensionskasser med forskellige typer garanti
- i hvilket omfang de aftaleretlige bestemmelser, der findes i loven, bør udgå af tilsynsloven.

- muligheden for på visse betingelser at tilbageføre et eventuelt akkumuleret overskud i en pensionskasse til sponsorvirksomheden
- reguleringen af og baggrunden for udtrædelsesgodtgørelse
- behovet for en mere gennemgribende revision af bestemmelserne om overførsel af pensionstilsagn, genoprettelsesplaner, andre foranstaltninger og opløsning

På baggrund heraf skal *udvalget* fremkomme med et fuldstændigt forslag til en ny FPL. Ved lovforslagets udarbejdelse skal lov om tilsyn med firmapensionskasser i videst muligt omfang tilnærmes **FIL**.

Udvalget blev bedt om at afgive rapport til *Økonomi- og Erhvervsministeriet* med udgangen af 2005."

1.3. Udvalgets sammensætning

vicekontorchef Inge Jessen, Finanstilsynet (formand)
 direktør Peter Melchior, Den Danske Aktuarforening
 cand. act. Steen Ragn,, Den Danske Aktuarforening
 kontorchef Yvonne Hansen, Foreningen af firmapensionskasser
 administrationschef Jørn Hindkjær, Foreningen af firmapensionskasser
 direktør Ole Block, Foreningen af firmapensionskasser
 underdirektør Peer Schaumburg-Müller, TDC
 advokat Søren Meisling, repræsentant for TDC
 advokat Michael Wejp-Olsen, repræsentant for TDC
 konsulent, advokat Kirstine Emborg Bünemann, LO (indtrådt i udvalget primo 2006)
 konsulent Birgitte Hjerrild, FTF (indtrådt i udvalget primo 2006)
 fuldmægtig Christian Guldborg, Økonomi- og Erhvervsministeriet
 specialkonsulent Janne Kringholm Nielsen, Finanstilsynet
 forsikringsteknisk inspektør Jørgen Poulsen, Finanstilsynet
 finansinspektør Anne Schiött Rasmussen, Finanstilsynet (sekretær for udvalget, udtrådt af udvalget maj 2006)
 finansinspektør Niels Hagelberg, Finanstilsynet

Finanstilsynets medlemmer har deltaget i udvalgmøderne samt repræsenteret Finanstilsynet i de forskellige arbejdsgrupper. Derudover har underdirektør Charlotte Møller og fuldmægtig Dorte Christensen, Finanstilsynet, hver deltaget i 3 af udvalgets møder. Charlotte Møller har deltaget i første del af mødet den 16. marts 2006 samt i møderne den 15. juni og 4. september 2006, hvor hun har fungeret som mødeleder. Dorte Christensen har deltaget i møderne den 3. marts, 15. juni og 4. september 2006. Kammeradvokaten har været inddraget i udvalgets undersøgelse af muligheden for at udbetale til sponsorvirksomheden, af muligheden for at ændre reglerne for beregning af udtrædelsesgodtgørelse, af muligheden for at ændre reglerne for tegningsgrundlaget samt af den gældende adgang til midlertidigt at suspendere bidragsbetalingen. I den forbindelse

har han afgivet tre notater til udvalget samt deltaget i udvalgets møde den 15. juni 2006. Konklusionerne fra notaterne om de tre første spørgsmål er indarbejdet i rapporten. Kammeradvokatens notat af 3. oktober 2006 om sidstnævnte spørgsmål er ikke indarbejdet i rapporten. I stedet er notatet indsat som bilag 3 til rapporten.

TDC har den 19. september 2006 anført, at der i udvalget er en fælles repræsentation for firmapensionskasserne (v/ Foreningen for firmapensionskasser) og for medarbejderne (v/ LO og FTF), men at der ingen fælles repræsentation er for sponsorvirksomhederne. TDC anser derfor ikke fordelingen i udvalget som repræsentativ, hvilket efter TDC's opfattelse fremgår af rapportens indhold, der er en ensidig forringelse af sponsorvirksomhedernes stilling uden nogen hensyntagen til de økonomiske og administrative konsekvenser. På den baggrund har TDC anmodet om, at der i udvalget inddrages repræsentation for arbejdsgiversiden, f.eks. ved Dansk Industri.

På baggrund af denne anmodning har Dansk Industri den 20. september 2006 fået tilsendt udvalgets udkast til rapport til kommentering. Dansk Industris bemærkninger er indsat som bilag 2 til rapporten.

FTF og LO har efterfølgende stillet sig uforstående heroverfor og begrundet dette med, at arbejdsgiverrepræsentanter i rigt mål har deltaget i udvalget, at TDC kunne have fremsat anmodningen langt tidligere, og at TDC (som er medlem af DI og hvis pensionskasser dominerer området) har fået et ekstra talerør ved at inddrage DI, som – bortset fra TDC – kun kan have et begrænset antal af de virksomheder, som har firmapensionskasser, som medlemmer.

Udvalget nedsatte i forbindelse med arbejdet følgende arbejdsgrupper:

- Arbejdsgruppe A, der skal undersøge betydningen af en sponsorvirksomheds garanti overfor den til sponsorvirksomheden tilknyttede firmapensionskasse, herunder fordele og ulemper ved i FPL at indføre en sondring mellem firmapensionskasser med forskellige typer garanti, f.eks. firmapensionskasser med og uden garanti, og om der i givet fald skal indføres forskellige krav til basiskapital, kernekapital m.v. for firmapensionskasser med forskellige typer garanti, herunder kasser uden garanti. Gruppe A skal endvidere kortlægge muligheden for på visse betingelser at tilbageføre en eventuel overdækning i en firmapensionskasse til sponsorvirksomheden.

Medlemmer:

Peter Melchior, Ole Block, Søren Meisling, Michael Wejp-Olsen, Jørgen Poulsen, Janne Kringsholm Nielsen, Niels Hagelberg og Inge Jessen.

- Arbejdsgruppe B, der skal undersøge, reguleringen af og baggrunden for udtrædelsesgodtgørelse samt andre aktuarmæssige spørgsmål, herunder i hvilket omfang de aftaleretlige bestemmelser, der findes i FPL, bør udgå.

Medlemmer:

Steen Ragn, Ole Block, Peter Melchior, Peer Schaumburg-Müller, Jørgen Poulsen og Janne Kringsholm Nielsen.

- Arbejdsgruppe C, der skal undersøge behovet for en mere gennemgribende revision af bestemmelserne om overdragelse af pensionstilsagn, genoprettelsesplaner, andre foranstaltninger og opløsning.

Medlemmer:

Søren Meisling, Michael Wejp-Olsen, Jørn Hindkjær, Anne Schiøtt Rasmussen og Niels Hagelberg.

1.4. Afrapportering

Under den indledende fase i udvalgsarbejdet indkredsede udvalget efter analyser af retstilstanden de største principielle problemstillinger. Disse er grundlæggende for hele retsgrundlaget. Løsningen af problemerne viste sig noget mere kompleks og tidskrævende end forudsat i kommissoriet. Fristen for at afgive rapport til Økonomi- og Erhvervsministeriet blev herefter udsat flere gange. Samtidig blev det besluttet, at udvalget kun skulle bearbejde de mere grundlæggende og kontroversielle spørgsmål. De øvrige mindre ændringer af loven samt den mere endelige udformning af lovforslaget, er overladt til Finanstilsynet udenom udvalget.

2. Problemstillinger

Under udvalgsarbejdet er de problemstillinger, der har været rejst af Foreningen af firmapensionskasser og TDC, og som specifikt er nævnt i kommissoriet, vurderet. Udvalget indkredsede følgende emner som de væsentligste at finde en løsning på:

1. Udtrædelsesgodtgørelse
2. Tegningsgrundlag
3. Udbetaling af en overdækning til sponsorvirksomheden
4. Revision af lovens kapitel 8

Følgende emner i kommissoriet er ligeledes drøftet. Efter nærmere undersøgelser har de vist sig at være af mindre betydning:

5. Basiskapitalregler

6. Aftaleretlige bestemmelser
7. Betydning af sponsorvirksomhedens garanti

Problemstillingerne er kort beskrevet nedenfor. De efter udvalgets opfattelse væsentligste (nr. 1-4) behandles uddybende i afsnit 4.

2.1. Udtrædelsesgodtgørelse

Som retstilstanden er i dag, er der forskel på, hvordan udtrædelsesgodtgørelser beregnes i pensionskasser og i livsforsikringsselskaber.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC har foreslået, at FPL (og grundlagsbekendtgørelsen¹) ændres for pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger, så der for disse ordninger kan aftales en anden beregning af udtrædelsesgodtgørelsernes størrelse, end hvad der er fastsat i den gældende lovgivning.

2.2. Tegningsgrundlag

Lovgivningens regler om pensionskassers tegningsgrundlag er i dag ens for pensionskasser med bidragsdefinerede pensionsordninger og pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger. Tegningsgrundlaget forudsætter opbygning af en buffer. De ens regler betyder, at pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger vil opbygge en stadig større buffer i forhold til en bidragsdefineret pensionskasse, hvis markedsrenten, den faktiske dødelighed mv. er mere gunstig end tegningsgrundlagets forudsætninger.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC har foreslået, at FPL (og grundlagsbekendtgørelsen) ændres, så pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger kan anvende et fælles grundlag til beregning af ydelser og bidrag (tegningsgrundlag) og opgørelse af hensættelser (hensættelsesgrundlag). Samtidig undlades at anvende et sædvanligt løbende fast ækvivalensbidrag².

2.3. Udbetaling af en overdækning til sponsorvirksomheden

Efter reglerne i den gældende FPL kan en sponsorvirksomhed ikke få midler udbetalt fra en firmapensionskasse, selvom der i kassen er midler udover hensættelser og nødvendigt kapitalgrundlag. Sådanne overskydende midler kan f.eks. hidrøre fra en særlig gunstig værditilvækst i kassens aktiver eller følge af, at markedsforholdene har vist sig mere gunstige end antaget i tegningsgrundlaget. Midlerne kan efter de nugældende

¹ Bekendtgørelse nr. 779 af 11. august 2005 om teknisk grundlag m.v. for firmapensionskasser

² Et løbende fast ækvivalensbidrag er et bidrag, der betales fast i resten af den aftalte bidragsbetalingsperiode, og som opfylder ækvivalensprincippet, dvs. at kapitalværdien af ydelserne til enhver tid skal balancere med summen af hensættelserne og kapitalværdien af bidragene.

regler alene udbetales til sponsorvirksomheden ved opløsning af pensionskassen. Overskydende midler kan endvidere komme sponsorvirksomheden til gode ved, at det besluttes at nedsætte sponsorvirksomhedens bidrag til kassen i en periode (bidragssuspension). Dette har kun praktisk betydning, hvis der er tjenestegørende medlemmer i kassen. Der henvises i den forbindelse bl.a. til, at en ydelsesdefineret pensionskasse typisk ikke efter sit pensionsregulativ skal tildele bonus til medlemmerne.

Foreningen af firmapensionskasser, TDC og Aktuarforeningen finder, at den gældende retstilstand kan medføre en unødvendig og uhensigtsmæssig binding af overskydende midler i kasserne, der i stedet bør kunne anvendes i sponsorvirksomhedens drift. *TDC* finder, at en sådan uhensigtsmæssig situation konkret foreligger. *Foreningen af firmapensionskasser* og *TDC* ønsker derfor, at sponsorvirksomheder får mulighed for, under visse nærmere angivne betingelser, der skal beskytte medlemmernes stilling, at få midler fra deres respektive overkapitaliserede pensionskasser tilbage.

2.4. Revision af lovens kapitel 8

Kapitel 8 skal gennemgås for at vurdere behovet for en revision af bestemmelserne om overdragelse af pensionstilsagn, genoprettelsesplaner, andre foranstaltninger og opløsning. Ændringerne skal også tilstræbe så vidt muligt at formulere bestemmelserne på samme måde som tilsvarende bestemmelser i FIL.

2.5. Basiskapitalregler

Det skal undersøges, om den økonomiske fleksibilitet kan øges for sponsorvirksomhederne ved at udvide muligheden for at afdække en pensionskasses basiskapital med andre kapitalelementer.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC har foreslået, at basiskapitalen helt eller delvist skal kunne afdækkes af andre elementer end de i FPL angivne for at give de sponsorvirksomheder, der garanterer for deres pensionskassers solvens, en større økonomisk fleksibilitet end tilfældet er i dag. Samtidig er det foreslået, at ansvarlig lånekapital skal kunne medregnes med 100 %, at tilbagebetaling skal kunne ske inden for en kortere periode end 5 år, og at generalforsamlingens adgang til at nedskrive lånet fjernes.

Foreningen af firmapensionskassers og TDC's forslag omfatter under nærmere angivne betingelser registrering af specificerede værdisikre aktiver (svarende til en fuldt individualiseret og udskilt håndpant for pensionskassen), anfordringsbankgaranti eller lignende sikkerhed og selvskyldnerkaution fra en solid kautionist.

Der er ikke noget teknisk til hinder for at lempe reglerne for f.eks. ansvarlig lånekapital. *Finanstilsynet* finder dog, at det ville være et brud på målet om ens regler gældende for alle finansielle virksomheder. Basiskapitalreglerne for pensionskasserne blev således i 2005 ensartet med reglerne for livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

For andre finansielle virksomheder kræves, at der skal være en vis kernekapital (egenkapital) bl.a. for at sikre, at den finansielle virksomhed drives på almindelige forretningsmæssige principper med en vis egenkapital. For disse virksomheder er der heller ikke længere mulighed for, at ikke-indbetalt kapital kan medgå i basiskapitalen. I realkreditselskaber udgik værdien af solidarisk hæftelse for snart mange år siden, og i livsforsikringsselskaber kan værdien af elementet aktiverede erhvervelsesomkostninger ikke længere indgå i basiskapitalen. På skadesforsikringsområdet er det ikke-indbetalte kapitalelement "tillæg for mulig tillægspræmie" på vej ud med 2008 som sidste anvendelsesår.

De danske regler er udviklet uanset, at forsikringsdirektiverne fortsat giver mulighed for at medregne ikke-indbetalt kapital. F.eks. tillader direktiverne, at både ikke-indbetalt aktiekapital/grundfonde og budgetterede fremtidige overskud kan medgå i basiskapitalen med en vis andel efter forsikringsdirektiverne.

Finanstilsynet finder desuden ud fra konkurrencemæssige betragtninger og betragtninger om, at ens forhold skal være underlagt ens regler, at basiskapitalreglerne i øvrigt ikke bør adskille sig væsentligt fra reglerne for andre finansielle virksomheder. Beskyttelsen af de berettigede efter pensionsaftalerne bør således i højest mulig grad være underkastet samme minimumsregler uanset virksomhedsform og uanset en afgivet sponsorvirksomheds garanti overfor pensionskassen.

Finanstilsynet finder også, at det må anses for betænkeligt at gennemføre regler, der både tillader udbetaling af kapital, som foreslået i afsnit 4.3, og samtidig tillader nye kapitalelementer.

For fuldstændighedens skyld skal det nævnes, at selv om *Finanstilsynet* havde anset det for hensigtsmæssigt helt eller delvist at gennemføre de foreslåede ændringer, så ville mulighederne efter direktivets artikel 17 efter tilsynets vurdering ikke kunne bruges i Danmark på grund af FPL § 1. Det skyldes det forhold, at FPL § 1 er til hinder for, at der i Danmark kan være pensionskasser, som kan benytte artikel 17's muligheder.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC bemærker i den forbindelse, at firmapensionskasser med garanti er forskellige fra de andre typer finansielle virksomheder, som *Finanstilsynet* nævner, og at der derfor ikke er behov for sammenlignelighed, herunder af konkurrencemæssige grun-

de. Endvidere bemærkes det, at *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* er uenige i *Finanstilsynets* fortolkning af FPL § 1.

TDC anser det endvidere for misvisende, når det anføres i rapporten, at der gennemføres regler, der tillader udbetaling af kapital. Sådan som *Finanstilsynets* forslag er sammensat, hvorefter udbetaling af kapital fra en kasse til dennes sponsorvirksomhed kun er mulig med generalforsamlingens godkendelse, vil der i praksis ikke kunne ske udbetaling i eksisterende kasser.

2.6. Aftaleretlige bestemmelser

Ifølge *udvalgets* kommissorium skal det vurderes, i hvilket omfang de aftaleretlige bestemmelser, der findes i FPL, bør udgå af loven. Denne vurdering tager udgangspunkt i, at der skal gælde aftalefrihed, men samtidig skal pensionsaftalerne overholde visse minimumskrav.

Når loven i videst muligt omfang skal tilnærmes *FIL*, er et naturligt udgangspunkt, at de aftaleretlige bestemmelser i videst muligt omfang skal udgå af FPL, herunder § 12 om indholdet i pensionsregulativet.

Over for dette synspunkt står dog det forhold, at *FIL* rent faktisk ikke helt er fri for regler af aftaleretlig karakter, jf. f. eks. §§ 55-59.

Desuden er der andre forhold, som taler for, at der skal være aftaleretlige bestemmelser i et videre omfang i FPL end i *FIL*.

Det kan således nævnes, at de ansatte hos sponsorvirksomheden er tvungne medlemmer af pensionskassen. De ansatte/medlemmerne og sponsorvirksomheden kan således ikke siges at være ligeværdige parter med hensyn til pensionsgrundlaget/aftalen, hvorfor de ansatte/medlemmerne bør have en særlig beskyttelse. Dette synspunkt kan dog også anføres, når ansættelsesvilkårene foreskriver en tvungen deltagelse i en pensionsordning i et livsforsikringsselskab. Der gør sig dog den faktiske forskel gældende i de to situationer, at ved sponsorvirksomhedens afdækning af pensionsforpligtelsen i et livsforsikringsselskab, så indgår livsforsikringsselskabet som en tredje part, mens dette ikke er tilfældet, når pensionsforpligtelsen afdækkes i en pensionskasse, hvor sponsorvirksomheden typisk udnævner flertallet af bestyrelsen. Denne forskel taler ud fra et beskyttelsessynspunkt for i videre omfang end i *FIL* at have bestemmelser af aftaleretlig karakter i FPL.

Hertil kommer, at pensionsaftaler omfattet af FPL ikke er direkte reguleret af forsikringsaftaleloven. Selv om det ikke kan anses for udelukket, at forsikringsaftaleloven i et vist omfang kan anvendes analogt på pensions-

aftaler omfattet af FPL³, så må det dog anses for et for usikkert grundlag at basere retten på sammenlignet med værdien af en udtrykkelig lovbestemmelses krav til aftaleforholdet.

Ovennævnte betragtninger har givet *udvalget* anledning til det synspunkt, at nok skal FPL tage udgangspunkt i, at der skal gælde aftalefrihed, men samtidig skal pensionsaftalerne overholde visse minimumskrav. Ud fra dette synspunkt er bestemmelserne af aftaleretlig karakter i FPL herefter vurderet. Vurderingen har givet anledning til den konklusion, at de gældende bestemmelser af aftaleretlig karakter i FPL skal bevares med deres nuværende formulering bortset fra de ændringer som de efterfølgende afsnit medfører.

2.7. Betydning af sponsorvirksomhedens garanti

FPL stiller ikke krav om, at en sponsorvirksomhed skal afgive en garanti om at indbetale ekstra kapital til kassen, hvis kassens forhold gør det nødvendigt. Alligevel har sponsorvirksomheden i over halvdelen af alle de eksisterende firmapensionskasser stillet en form for garanti over for kassen.

Finanstilsynet tillægger efter sin nuværende praksis ikke en garanti fra sponsorvirksomheden nogen betydning ved vurderingen af kassens stilling, herunder solvensmæssigt.

FPL § 1, stk. 1, der er en grundlæggende bestemmelse for firmapensionskasser, har følgende ordlyd:

"Ethvert løfte om pension (pensionstilsagn) i forbindelse med et ansættelsesforhold skal afdækkes enten i et forsikringsselskab eller en pensionskasse, der i henhold til lov om finansiel virksomhed må udøve forsikringsvirksomhed, eller en pensionskasse, der har tilladelse i henhold til denne lov."

Ifølge *Finanstilsynet* fortolkning af bestemmelsen kan en pensionskasse ikke i sit kapitalgrundlag medregne værdien af en garanti fra en virksomhed, der ikke har tilladelse til at drive forsikringsvirksomhed. En garanti fra en sponsorvirksomhed må derfor betegnes som forsikringsretlig irrelevant. Denne fortolkning indebærer, at hverken pensionskassen eller *Finanstilsynet* kan tillægge en garanti nogen betydning ved opgørelsen af pensionskassens solvens m.v., og det er et obligationsretligt spørgsmål, hvem der kan gøre garantien gældende, og hvilken betydning den i øvrigt måtte have under ændrede omstændigheder.

---

³ Side 31 i Industriministeriets betænkning nr. 1096 af april 1987 om *Revision af lov om tilsyn med firmapensionskasser*

Der er ikke sket ændringer af grundlaget for firmapensionskasser siden den seneste store ændring af loven i 1989, der kan begrunde, at dette grundlæggende karaktertræk har ændret sig. Ej heller indførelsen af reglerne om, at aktiverne i pensionskassen skal opgøres til markedsværdi, der i praksis i mange tilfælde har gjort sponsorvirksomhedens garanti mere byrdefuld.

Udvalget har således lagt til grund, at en garanti fra sponsorvirksomheden ikke tillægges nogen vægt i vurderingen af de problemstillinger, som udvalget har drøftet. Dette gælder uanset, at en stor del af de eksisterende pensionskasser har garantier fra sponsorvirksomheden i deres vedtægter, jf. afsnit 3.3.

I forbindelse med udvalgets drøftelser om hvorledes kassernes vedtagelseskompetence skal indrettes, fastholder TDC den indsigelse, at i kasser, hvor der er stillet en garanti fra sponsorvirksomheden, og hvor der forligger en hjemfaldsbestemmelse i vedtægterne, har medlemmerne alene en økonomisk eksponering for den risiko, der er forbundet med kassens drift og økonomiske dispositioner, i tilfælde af at sponsorvirksomheden er gået konkurs, hvorfor det er TDC's opfattelse, at beslutningskompetencen i alle forhold, der vedrører kassens juridiske indretning og økonomi, bør ligge hos bestyrelsen.

3. Afgrænsning og karakteristik

3.1. Afgrænsning

Ifølge kommissoriet er det en forudsætning for udvalgsarbejdet, at den grundlæggende regel i FPL § 1 om, at ethvert løfte om pension (pensions-tilsagn) i forbindelse med et ansættelsesforhold skal afdækkes enten i et livsforsikringsselskab, en tværgående pensionskasse eller i en firmapensionskasse, opretholdes.

Det er en forudsætning, at udvalgets forslag til ændringer iagttaget minimumskravene i Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2003/41/EF om arbejdsmarkedsrelaterede pensionskassers aktiviteter og tilsynet hermed (herefter ”Pensionskassedirektivet”).

Det er en forudsætning, at udvalgets forslag ikke indebærer, at rettighederne krænkes for nogen aktører, inklusive medlemmer af firmapensionskasser og sponsorvirksomheder.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC bemærker i den forbindelse, at Finanstilsynets forslag om, at bidragssuspension skal forudsætte hjemmel i vedtægt eller i pensionsregulativ, jf. pkt. 4.3.2.2, er i strid med gældende ret og således er en endog meget klar krænkelse af sponsorvirk-

somhedernes nuværende rettigheder, der har dannet grundlag for deres indretning af pensionsordningerne i de respektive kasser. Efter *Foreningen af firmapensionskassers* og *TDC's* opfattelse har krænkelsen karakter af ekspropriation. Der henvises i den forbindelse til TDC's angivelse af gældende ret i rapportens afsnit 4.3.2.2.

På den baggrund er det *TDC's* opfattelse, at Finanstilsynets forslag vedrørende bidragssuspension ikke lovligt vil kunne gennemføres og er i strid med det helt fundamentale grundlag for udvalgets arbejde, nemlig at ingen interessenters eksisterende rettigheder må krænkes.

TDC bemærker, at Finanstilsynets forslag er kommet ind i rapporten på et endog meget sent tidspunkt i udvalgsarbejdet, og således ikke har været genstand for en grundig behandling i undergrupper.

Endelig er det en forudsætning, at Finanstilsynet skal kunne føre tilsyn med FPL uden at tilsynsbeføjelserne skal udvides til at omfatte sponsorvirksomhederne.

3.2. Karakteristik af firmapensionskassers tekniske opbygning

I det følgende gives en karakteristik af FPL's tekniske opbygning med henblik på at fastlægge begrebsanvendelsen i denne rapport.

3.2.1. Sponsorvirksomhed og medlemmer

Ved en sponsorvirksomhed forstås den virksomhed eller virksomheder inden for samme koncern, som pensionskassen er tilknyttet.

Det er som udgangspunkt de ansatte og tidligere ansatte i en sponsorvirksomhed, som er medlemmer af den tilknyttede pensionskasse. Andre kan dog også være medlemmer, jf. FPL § 3.

3.2.2. Tarifmæssig/ikke-tarifmæssig pensionsordning

Pensionsordninger kan opdeles efter følgende kriterier:

- En pensionsordning er tarifmæssig, hvis ækvivalensprincippet gælder for hvert enkelt medlem af pensionskassen.
- En pensionsordning er ikke-tarifmæssig, hvis ækvivalensprincippet kun gælder for pensionskassen som helhed.

Ækvivalensprincippet indebærer, at kapitalværdien af pensionsforpligtelserne og kapitalværdien af de fremtidige pensionsbidrag (fra sponsorvirksomheden) balancerer, beregnet på et fastsat beregningsgrundlag i forbin-

delse med etablering, optagelse af nye medlemmer og efterfølgende ændringer.

Den gældende FPL fastsætter i § 1 - i modsætning til den tidligere lov - at alle firmapensionskassers pensionsordninger skal være tariffmæssige.

3.2.3. Bidragsdefineret/ydelsesdefineret pensionsordning

Pensionsordninger kan ligeledes opdeles efter følgende kriterier:

- En pensionsordning er bidragsdefineret, hvis pensionsbidragene er fastsat på forhånd til at udgøre et fast beløb (for eksempel til en vis procentdel af medlemmets løn) og pensionsydelseerne beregnes herudfra på grundlag af de givne pensionsbidrag, persondata og de biometriske forhold.
- En pensionsordning er ydelsesdefineret, hvis pensionsydelseerne er fastsat på forhånd (for eksempel til en vis procentdel af medlemmets løn) og finansieringen af kassen (pensionsbidragene) beregnes herudfra på grundlag af de givne pensionsydelse, persondata og de biometriske forhold.

Ifølge § 2, stk. 1, i grundlagsbekendtgørelsen skal beregningsgrundlaget, som en pensionskasse anvender ved fastlæggelsen af pensionsbidrag og pensionsydelse, fastlægges med forsigtighed.

I bidragsdefinerede pensionsordninger indebærer forsigtighedsprincippet, at pensionsydelseernes størrelse begrænses. Princippet fører forventeligt til opbygning af overskud, som derefter løbende udloddes som bonus til medlemmerne. Der opbygges således normalt ikke en uforholdsmæssig stor overdækning i bidragsdefinerede pensionsordninger.

I ydelsesdefinerede pensionsordninger indebærer forsigtighedsprincippet, at der på grundlag af de fastsatte pensionsydelse – inkl. den forventede størrelse af en eventuel garanteret fremtidig regulering af pensionsydelse – beregnes pensionsbidrag, der er i overkanten for at betrykke de lovede pensionsydelse. En garanteret regulering af pensionsydelse indregnes i pensionsbidraget ved at reducere grundlagsrenten⁴ med den forventede reguleringstakt. Ligesom i bidragsdefinerede pensionsordninger fører forsigtighedsprincippet forventeligt til opbygning af overskud i ydelsesdefinerede pensionsordninger. Der udloddes typisk ikke bonus i ydelsesdefinerede pensionsordninger, og forventede fremtidige reguleringer er som nævnt indregnet i bidragsberegningen. I disse ordninger opbygges derfor et stadigt større overskud, hvis aktivernes afkast overstiger

---

⁴ Grundlagsrenten er den rentefod, der anvendes ved kapitalisering af pensionsydelse og bidrag.

den forsigtigt fastsatte grundlagsrente, eller hvis sponsorvirksomheden har indbetalt et eller flere ekstraordinære bidrag.

De fleste eksisterende firmapensionskasser har ydelsesdefinerede pensionsordninger, i modsætning til de fleste pensionsordninger i livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser, der er bidragsdefinerede. Set i forhold til antal medlemmer har ca. 93 % af kassernes medlemmer ydelsesdefinerede pensionsordninger. Der er tale om ca. 32 kasser ud af de eksisterende 44 kasser, svarende til ca. 75 % af alle kasserne.

Der findes i meget beskedent omfang pensionsordninger, der er delvis ydelsesdefinerede. Sådanne delvist ydelsesdefinerede firmapensionskasser kan f.eks. fungere på den måde, at pensionsbidraget og alle ydelser bortset fra alderspension og engangsudbetalinger ved alderspensionering fastsættes som en bestemt andel af den pensionsgivende løn. Alderspensionen og de nævnte engangsudbetalinger bestemmes derefter ud fra den del af bidraget, der er tilbage efter fastsættelse af bidraget for de øvrige ydelser.

Da alle pensionsordninger i henhold til den gældende FPL skal være tarifmæssige, er såvel bidragsdefinerede pensionsordninger som ydelsesdefinerede pensionsordninger omfattet af ækvivalensprincippet for hvert enkelt medlem.

3.3. Undersøgelse af vedtægter

I forbindelse med udvalgsarbejdet har *Finanstilsynet* i samarbejde med *TDC's* repræsentanter fra Bech-Bruun, advokatfirma foretaget en gennemgang af samtlige eksisterende firmapensionskassers indsendte vedtægter for at få et samlet overblik over, i hvilket omfang kassernes vedtægter indeholder bestemmelser om nogle af de områder, som er særegne for firmapensionskasser. Undersøgelsen har kortlagt, (a) hvor stor en del af firmapensionskasserne, der har en garanti fra sponsorvirksomheden, (b) hvor stor en del af firmapensionskasserne, der har en bestemmelse om, at flertallet af bestyrelsen udpeges af sponsorvirksomheden eller af andre end medlemmerne, og (c) hvor stor en del af firmapensionskasserne, der har en bestemmelse i deres vedtægt, hvorefter firmapensionskassens overskydende midler ved kassens ophør tilfalder sponsorvirksomheden (hjemfaldsbestemmelse).

Gennemgangen er baseret på de vedtægter, som *Finanstilsynet* har i sit arkiv, samt på enkelte pensionsregulativer. Da pensionskasser ikke længere skal anmelde deres vedtægter til *Finanstilsynet*, tages der forbehold for, at de gennemgåede vedtægter efterfølgende kan være ændret. Men nedenstående tendenser er formentlig stadig gældende.

Resultatet af undersøgelsen er:

- a) 23 ud af 44 firmapensionskasser (52 % af antal firmapensionskasser svarende til 66 % af alle medlemmer) har med stor sandsynlighed en garanti fra sponsorvirksomheden. De resterende 21 kasser har enten ikke en garanti, eller det er usikkert ud fra vedtægternes ordlyd, om de har en garanti.
- b) I 33 ud af 44 firmapensionskasser (75 % svarende til ca. 87 % af alle medlemmer) udpeges bestyrelsens flertal af sponsorvirksomheden, og i 6 ud af 44 firmapensionskasser (14 %) udpeges flertallet af bestyrelsen af kassens medlemmer. I de resterende 11 % udpeges bestyrelsens flertal ikke ensidigt af nogen af parterne.
- c) 24 ud af 44 firmapensionskasser (55 % svarende til ca. 77 % af alle medlemmer) har en hjemfaldsbestemmelse i vedtægterne. De resterende 20 kasser (45 %) har ikke en hjemfaldsbestemmelse.

En gennemgang foretaget af Finanstilsynet har vist, at 17 af de eksisterende firmapensionskasser er kasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger, hvor sponsorvirksomheden har givet en garanti til firmapensionskassen, har ret til at udnævne flertallet af bestyrelsen samt har ret til at modtage kassens overskud ved ophør. Disse 17 pensionskasser står for ca. 66 % af alle medlemmer i landets firmapensionskasser.

I relation til overvejelser om udbetaling til sponsorvirksomhed af eventuelle overskydende midler er særligt vedtægternes bestemmelse om, hvem kassens overskydende midler tilfalder ved opløsning, interessant. En sådan bestemmelse udtrykker, hvem der er interessesubjekt(er) i pensionskassen i forhold til en eventuelt overskydende formue i kassen. Det følger af FPL § 63, at deling af pensionskassens formue efter fyldestgørelse af kreditorerne sker i overensstemmelse med vedtægternes forskrifter. Ifølge FPL § 11, stk. 1, nr. 15, skal vedtægterne indeholde bestemmelser om regler om pensionskassens opløsning og anvendelse af pensionskassens midler.

Det følger af de specielle lovbemærkninger til FPL § 63, at "Såfremt der ikke i vedtægterne er optaget særlige hjemfaldsbestemmelser, skal pensionskassens samlede formue fordeles mellem såvel aktive som pensionerede medlemmer, efter den således fastsatte fordelingsnøgle, således at der tilsigtes bevarelse af størrelse af den berettigedes pensionsydelse og formueandel." Bemærkningerne nævner tillige specifikt, at der "intet er til hinder for, at der i vedtægterne i tilsagnskasser indføres hjemfaldsbestemmelser, således at der ved opløsning af pensionskassen kan ske tilbageførelse af et eventuelt overskud i pensionskassen til virksomheden". Derfor finder *Finanstilsynet*, at en eventuel resterende formue skal fordeles mellem såvel aktive som pensionerede medlemmer ved en pensions-

kasses opløsning, hvis kassen ikke har indført en hjemfaldsbestemmelse i vedtægterne.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC er for så vidt angår ydelsesdefinerede kasser ikke enige i Finanstilsynets opfattelse, der efter *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse ikke er funderet på en juridisk analyse af det aftalemæssige forhold, der ligger til grund for firmapensionskassernes etablering. Det er således *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse, at den del af en ydelsesdefineret pensionskasses formue, der resterer, efter at alle pensioner er udbetalt, tilhører sponsorvirksomheden, uanset om dette følger af vedtægterne eller ej.

Rationalet bag *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse er, at sponsorvirksomhederne indbetaler midlerne i ydelsesdefinerede kasser i forhold til en beregning af nutidsværdien af de pensionsløfter, som sponsorvirksomheden har givet til sine medarbejdere. Såfremt der efter opfyldelse af alle pensionsløfter måtte være resterende midler i kassen, vil disse midler efter *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse ikke kunne anses som tilhørende medlemmerne, eftersom medlemmerne fuldt ud har fået opfyldt deres pensionsløfte. Disse midler kan således alene tilhøre sponsorvirksomheden, uanset om dette er reguleret i vedtægten eller ej.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC bemærker i den forbindelse, at denne grundlæggende antagelse for retsforholdet mellem sponsorvirksomhed og pensionsløftemodtager ikke ses at kunne tilsidesættes ved bestemmelse i forarbejderne, der ikke har nogen dækning i FPL § 63's ordlyd.

Det bemærkes i den forbindelse særligt, at det ikke fremgår af forarbejderne til FPL § 63, om bemærkningen vedrører bidragsdefinerede kasser eller ydelsesdefinerede kasser. Eftersom bemærkningen i forarbejderne vil være korrekt for bidragsdefinerede kasser, mens den vil stride imod helt grundlæggende antagelser for ydelsesdefinerede kasser, må formodningen være, at den alene er rettet mod bidragsdefinerede kasser.

For bidragsdefinerede pensionsordninger gælder, at overskydende midler som udgangspunkt skal udloddes som bonus til medlemmerne. Udbetaling af eventuelle overskydende midler til sponsorvirksomheden kan derfor kun overvejes i forhold til firmapensionskasser, der alene har ydelsesdefinerede pensionsordninger. Vedtægterne for 38 firmapensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger er gennemgået. Det giver umiddelbart følgende billede:

Der er 10 pensionskasser (svarende til ca. 26 % af alle firmapensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger), der ikke har en bestem-

melse i vedtægterne om, hvem eventuelle overskydende midler ved kassens opløsning skal tilfalde.

22 pensionskasser (svarende til ca. 58 % af alle firmapensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger) har en vedtægtsbestemmelse, der tilkendegiver, at en eventuel overskydende formue skal tilbageføres til sponsorvirksomheden.

I de resterende 6 kasser (svarende til ca. 16 % af alle firmapensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger) er der indsat en bestemmelse i vedtægterne, hvor det ikke utvetydigt og ubetinget er fastsat, at en eventuel overskydende formue skal tilbageføres til sponsorvirksomheden. Der er med andre ord flere, som kan være interessesubjekter til en eventuel overskydende formue. Hvem formuen vil tilgå, afhænger af den konkrete situation på tidspunktet for den endelige udlodning.

En afklaring af, hvem der er interessesubjekter, kan kun endeligt foretages af domstolene.

4. Udvalgets overvejelser og forslag

4.1. Udtrædelsesgodtgørelser

4.1.1. Gældende regler

I den nugældende FPL (1989-loven) blev der, som det fremgår af lovbemærkningerne, indført forbedrede krav til fastsættelsen af udtrædelsesgodtgørelsens størrelse end efter 1984-loven, da "*reglerne tidligere indelbar, at der i firmapensionskasser ikke var nogen direkte sammenhæng mellem størrelsen af udtrædelsesgodtgørelsen og de pensionsrettigheder, som den pågældende gik glip af ved udtrædelsen*" (jf. bemærkningerne til § 12 i lovforslag L140 om tilsyn med firmapensionskasser fremsat den 14. december 1988).

Det fremgår ikke eksplicit af FPL eller af bemærkningerne hertil, at udtrædelsesgodtgørelsen skal beregnes som pensionshensættelsen. Det fremgår heller ikke eksplicit, hvilket beregningsgrundlag der skal anvendes ved beregning af udtrædelsesgodtgørelsen.

Ifølge FPL's § 13, nr. 3, skal en pensionskasse anmelde "*regler for beregning af udtrædelsesgodtgørelser og formueandele*". Finanstilsynet har i dag med hjemmel i lovens § 21, nr. 1, fastsat eksplicit i § 14 i grundlagsbekendtgørelsen, hvordan udtrædelsesgodtgørelser skal beregnes. Ifølge § 14, stk. 1, skal udtrædelsesgodtgørelsen beregnes på samme måde som pensionshensættelsen, men ved anvendelse af grundlaget til beregning af ydelser og bidrag (tegningsgrundlaget). Tilsynet har i grundlagsbekendtgørelsens §§ 2 og 3 nærmere angivet, hvordan elementerne i

det ved beregningen anvendte beregningsgrundlag (tegningsgrundlag) skal fastsættes. Bl.a. er det detaljeret angivet, hvordan grundlagets rentefod (eller rentefødder) skal fastsættes.

Grundlagsbekendtgørelsens regler for beregning af udtrædelsesgodtgørelser er fastsat med udgangspunkt i punkt 6, nr. 4, i de generelle bemærkninger til forslag til lov om tilsyn med firmapensionskasser (lovforslag nr. L 140), der blev fremsat den 14. december 1988. Heri hedder det bl.a., at

"Den gældende lovs regler om udtrædelsesgodtgørelser har givet anledning til kritik og mange problemer i praksis. Udtrædelsesgodtgørelsernes størrelse forbedres ved foreslåede nye beregningsmetoder, således at der principielt er mulighed for et udtrædende medlem at retablere sin pensionsmæssige status i en ny pensionsordning."

I bemærkningerne til FPL's §§ 12 og 17 anføres det ligeledes, at det principielt skal være muligt for et udtrædende medlem at retablere sin pensionsmæssige status i en ny pensionsordning. Det anføres dog ikke eksplicit, hvordan udtrædelsesgodtgørelsen skal beregnes. Det følger dermed alene af grundlagsbekendtgørelsen, at udtrædelsesgodtgørelsen skal beregnes som pensionshensættelsen på tegningsgrundlaget. Den gældende lovgivning (FPL, lovbemærkningerne og grundlagsbekendtgørelsen) giver således ikke mulighed for, at parterne frit kan aftale udtrædelsesgodtgørelsens størrelse. Dette svarer ikke til den frie aftaleret i FIL, hvor parterne frit kan aftale, hvordan udtrædelsesgodtgørelsen skal fastsættes.

Udtræden af en pensionskasse kan kun ske, hvis et medlem fratræder sit job i den virksomhed, som kassen er tilknyttet.

4.1.2. Udvalgets drøftelser

Udvalget har drøftet, om der også for firmapensionskasser bør indføres fri aftaleret om udtrædelsesgodtgørelsens størrelse.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC har foreslået, at det frit skal kunne aftales, hvad størrelsen af udtrædelsesgodtgørelsen skal være. Det har været diskuteret, hvorvidt de aftaleretlige bestemmelser skal udgå af loven, jf. afsnit 2.6.

Finanstilsynet og Aktuarforeningen vurderer, at der godt kan indføres en vis frihed til at aftale udtrædelsesgodtgørelsens størrelse. På baggrund af bemærkningerne i den gældende lov og af hensyn til beskyttelse af medlemmerne bør der dog efter *tilsynets* og *Aktuarforeningens* opfattelse fastsættes nogle minimumskrav til udtrædelsesgodtgørelsens størrelse. Det bemærkes i den forbindelse, at livsforsikringselskaber og tværgående pensionskasser ligeledes er underlagt visse begrænsninger i forbindelse med overførsel i en jobskiftesituation.

Efter *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse bør det tilstræbes, at udtrædelsesgodtgørelsens størrelse ikke er en faktor i medlemmets overvejelser om fratrædelse af jobbet. Samtidig bør det tilstræbes, at arbejdskraftens mobilitet ikke svækkes på grund af en pensionsordnings sammensætning.

Finanstilsynet og Aktuarforeningen vurderer, at størrelsen af udtrædelsesgodtgørelsen mindst bør svare til værdien af den pensionsforpligtelse, som pensionskassen fritages for ved medlemmets udtræden af kassen. Værdien af pensionsforpligtelsen svarer netop til kapitalværdien af det optjente pensionstilsagn (hvilende pension) (før en eventuel korrektion for udtrædelsesgodtgørelsens størrelse) for det udtrædende medlem, jf. afsnittet *Tegningsgrundlag*, nedenfor, om beregning af pensionshensættelse. En sådan minimumsregel svarer ikke til den frie aftaleret om købsværdiens størrelse, der findes i FIL (det bemærkes dog, at der ikke er fri aftaleret for overførsel ved jobskifte). Reglen svarer imidlertid stort set til de regler for overførsel af en pensionsordning ved jobskifte, der gælder for livsforsikringselskaber og tværgående pensionskasser. Jobskifte i livsforsikringselskaber og tværgående pensionskasser kan sammenlignes med udtræden af en pensionskasse, da udtræden af en pensionskasse som nævnt altid vil være forårsaget af fratrædelse fra en nuværende ansættelse.

Den af *Finanstilsynet og Aktuarforeningen* foreslåede minimumsregel for udtrædelsesgodtgørelsens størrelse medfører, at det ikke bliver muligt at oprette nye pensionskasser, hvor udtrædelsesgodtgørelsen beregnes efter nøjagtigt samme regler som statens regler for beregning af fratrædelsesgodtgørelser i pensionsordningen for tjenestemænd (se bilag 1). Det kan ikke på forhånd afgøres, om en udtrædelsesgodtgørelse beregnet efter statens regler for fratrædelsesgodtgørelser i pensionsordningen for tjenestemænd er større eller mindre end en udtrædelsesgodtgørelse beregnet efter de foreslåede regler. Det skyldes, at statens regler for fratrædelsesgodtgørelser i modsætning til de foreslåede regler er uafhængige af markedsudviklingen. Hvis markedsrenten i en periode er lav, indebærer minimumsreglen derfor, at udtrædelsesgodtgørelsen beregnet efter de nye regler er størst.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC har anført, at det er meget u hensigtsmæssigt, hvis de nye regler for beregning af udtrædelsesgodtgørelser har en potentielt negativ effekt på anvendelsen af statens regler for beregning af fratrædelsesgodtgørelserne i pensionsordningen for tjenestemænd. *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* mener derfor, at reglerne bør indrettes, så det er muligt at beregne udtrædelsesgodtgørelsen efter tjenestemandslignende regler.

Det er *tilsynets og Aktuarforeningens* opfattelse, at

- forudsætningen i de nuværende lovbemærkninger om, at det principielt skal være muligt for et udtrædende medlem at retablere sin pensionsmæssige status i en ny pensionsordning nødvendiggør den af *Finanstilsynet* foreslåede minimumsregel, samt
- det forhold, at pensionsaftaler omfattet af FPL ikke er direkte omfattet af forsikringsaftaleloven, jf. afsnit 2.6, og derfor må antages at have en ringere beskyttelse end pensionsaftaler omfattet af lov om finansiel virksomhed,

bør veje tungere end Foreningen af firmapensionskassers og TDC's ønske om, at pensionskasserne skal have mulighed for frit at aftale, hvordan udtrædelsesgodtgørelsens størrelse beregnes (f.eks. efter tjenestemandslignende regler).

4.1.3. Udvalgets forslag til nye bestemmelser

Med udgangspunkt i ovenstående foreslår *udvalget*, at lovgivningen for nye pensionskasser ændres på nedenstående punkter.

FPL skal indeholde følgende bestemmelser (*teksten i kursiv er tilføjelser til det eksisterende*):

»§ 12. Pensionsregulativet skal indeholde:

- 1) De i henhold til § 11, nr. 1-4, *vedtagne* vedtægtsbestemmelser.
- 2) Regler *for pensionstilsagnets størrelse og regulering, samt dets* beregning og udbetaling.
- 3) Regler *for medlemmernes rettigheder ved udtræden af pensionskassen, herunder størrelsen af, eller reglerne for beregning af, udtrædelsesgodtgørelse og hvilende pension.*
- 4) Regler *for* pensionsbidrag.
- 5) Regler *for* medlemmernes rettigheder og pligter i øvrigt.«

Bemærkningerne til § 12 skal indeholde følgende om størrelsen af det op-tjente pensionstilsagn for ydelsesdefinerede pensionsordninger og størrelsen af udtrædelsesgodtgørelsen:

"Der er tale om en delvis videreførelse af den gældende § 12. Det foreslås generelt præciseret, at reglerne i pensionsregulativet skal være klart formuleret. Endvidere foreslås ændringer i pensionskassernes beregning af udtrædelsesgodtgørelser. Disse ændringer har nær sammenhæng med de ændringer, der foreslås til § 17.

I henhold til punkt 6, nr. 4, i de almindelige bemærkninger samt de specielle bemærkninger til §§ 12 og 17 i loven, jf. lov nr. 326 af 24. maj 1989 om tilsyn med firmapensionskasser, skal det principielt være muligt for et udtrædende medlem at retablere sin pensionsmæssige status i en ny pensionsordning. Bemærkningerne antager, at det vil være tilfældet, hvis udtrædelsesgodtgørelsen beregnes ud fra grundlaget for det fuldt regulerede

pensionstilsagn og det tilhørende pensionsbidrag forudsat at grundlaget lever op til ækvivalensprincippet.

Finanstilsynet har i dag med hjemmel i lovens § 21, nr. 1, fastsat, at udtrædelsesgodtgørelsen skal beregnes ud fra tegningsgrundlaget.

I en pensionskasse med ydelsesdefinerede pensionsordninger afhænger størrelsen af et medlems pensionstilsagn ikke af, hvilket tegningsgrundlag den pågældende pensionskasse har valgt at anvende. Jo større sikkerhedsmargen tegningsgrundlaget indeholder, jo større skal bidraget være for at opnå samme pensionstilsagn. Der udloddes ikke bonus i traditionel forstand i ydelsesdefinerede pensionsordninger. Desuden indregnes en eventuel fastsat regulering af pensionstilsagnet direkte i tegningsgrundlaget. En større sikkerhedsmargen giver således anledning til en større pensionshensættelse på tegningsgrundlaget, selv om pensionstilsagnet er uændret. Medlemmer i pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger har således et løfte om et givet pensionstilsagn (inklusive en eventuel fastsat regulering), der er uafhængigt af bidragets størrelse. Ækvivalensprincippet forhindrer ikke i sig selv, at bidragsprofilen kan sammensættes, så udtræden får urimeligt store konsekvenser for medlemmerne. Afhængig af markedssituationen vil et udtrædende medlem i en pensionskasse med ydelsesdefinerede pensionsordninger i nogle situationer få en udtrædelsesgodtgørelse, der er helt utilstrækkelig til at reetablere pensionstilsagnet i et andet pensionsinstitut. I andre situationer vil medlemmet få en udtrædelsesgodtgørelse, der giver et betydeligt større pensionstilsagn i et andet pensionsinstitut.

Udvalget har undersøgt mulighederne for at afhjælpe det forhold, at udtrædende medlemmer i pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger i visse situationer kan opnå en fortjeneste ved at udtræde af en pensionskasse og anvende sin udtrædelsesgodtgørelse til at tegne en ny pensionsordning i et andet pensionsinstitut, mens medlemmerne i andre situationer ikke vil være i stand til at reetablere deres ordning i et nyt pensionsinstitut. Udvalgets undersøgelse har taget udgangspunkt i, at det fortsat skal gælde, at et udtrædende medlem altid bør kunne reetablere sin pensionsmæssige status i et nyt pensionsinstitut uden at opnå et tab. Udvalget har samtidig undersøgt muligheden for at anvende et fælles tegnings- og hensættelsesgrundlag for ydelsesdefinerede ordninger. På den baggrund foreslås det, at ydelsesdefinerede pensionsordninger kan anvende et markedsværdigrundlag til fastsættelse af udtrædelsesgodtgørelsen. Modellen er nærmere beskrevet nedenfor i bemærkningerne til nr. x.

I henhold til § 12, nr. 2, skal pensionsregulativet indeholde principper for pensionstilsagnets størrelse, dets beregning og udbetaling. For at sikre at det optjente pensionstilsagn i litra a i den i bemærkningerne til nr. x beskrevne model er klart defineret, skal pensionsregulativet for ydelsesdefinerede pensionsordninger, der anvender den i bemærkningerne til nr. x

beskrevne model, angive størrelsen af det optjente pensionstilsagn. Eksisterende pensionskasser, der vælger at anvende den hidtidige model, skal ligeledes klart angive størrelsen af det optjente pensionstilsagn. Det skal fremgå tydeligt, hvad størrelsen af det optjente pensionstilsagn er på et hvert tidspunkt indtil normal pensioneringsalder.

Det foreslås desuden, at det i § 12, nr. 3, generelt præciseres, at reglerne om medlemmernes udtræden af pensionskassen tydeligt skal angive størrelsen, eller reglerne for beregning, af udtrædelsesgodtgørelse og hvilende pension. For ydelsesdefinerede pensionsordninger, der anvender den i bemærkningerne til nr. x beskrevne model, skal størrelsen af et medlems udtrædelsesgodtgørelse mindst fastsættes til kapitalværdien af det optjente pensionstilsagn, således at et udtrædende medlem får mulighed for at reetablere sin pensionsmæssige status i en ny pensionsordning, såfremt samme tekniske grundlag anvendes. Der kan foretages et fradrag af udtrædelsesgodtgørelsen til dækning af omkostninger ved udtræden."

Forslaget om størrelsen af det optjente pensionstilsagn (hvilende pension) præciserer, at regulativet tydeligt skal oplyse medlemmerne om størrelsen af det optjente pensionstilsagn (hvilende pension), og sikrer desuden en mindst lineær opbygning af pensionstilsagnet.

Forslaget om udtrædelsesgodtgørelsens størrelse præciserer, at udtrædelsesgodtgørelsens størrelse – eller reglerne for dens beregning – skal fremgå tydeligt af pensionsregulativet. Dette er for så vidt ikke en ændring til den gældende lov, hvor det fremgår af bemærkningerne til § 12, at pensionsregulativet skal *indeholde regler om ... udtrædelsesgodtgørelsens størrelse, og beregning...* Præciseringen skal ses i lyset af, at det ikke er nok f.eks. at henvise til, at størrelsen beregnes som foreskrevet i grundlagsbekendtgørelsen. Størrelsen eller reglerne for dens beregning skal klart fremgå af pensionsregulativet. Hvis det f.eks. "alene" fremgår af regulativet, at udtrædelsesgodtgørelsen er fastsat aktuarmæssigt, skal reglerne for dens beregning tydeligt fremgå af regulativet, f.eks. ved en tydelig henvisning til det anmeldte grundlag for udtrædelsesgodtgørelsens beregning. Dette grundlag kan ikke senere ændres til ugunst for noget medlem uden individuelt samtykke, medmindre grundlaget indeholder objektive kriterier for, hvornår og hvordan det kan ændres.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC er af den opfattelse, at der for så vidt angår nye medlemmer og fremtidig optjening af pensionstilsagn kan ske ændring af grundlaget for beregning af udtrædelsesgodtgørelsen, der i forhold til tidligere kan anses for at være til ugunst for medlemmerne, når dette sker indenfor de til enhver tid gældende minimumsregler.

Finanstilsynet finder, at eksisterende pensionskasser med ydelsesdefinerede ordninger kan beslutte at anvende den nye model omtalt i afsnit 4.2.

om tegningsgrundlag nedenfor, når beslutningen foretages i overensstemmelse med de almindelige beslutningsprocedurer i pensionskassens vedtægter og under iagttagelse af FPL § 35.

FPL § 35 finder direkte anvendelse, hvis beslutningen forudsætter en ændring af vedtægterne eller pensionsregulativet. En ændring af det tekniske grundlag kan imidlertid ske uden iagttagelse af FPL § 35, hvis ændringen kan rummes i de eksisterende vedtægter og pensionsregulativ. Kræver en ændring af det tekniske grundlag imidlertid en ændring af vedtægterne eller pensionsregulativet, vil generalforsamlingen derimod indirekte skulle tage stilling til ændringen, jf. FPL § 35.

Det følger videre af bestemmelsen, at vedtægts- eller pensionsregulativændringer (eller indirekte ændring af det tekniske grundlag, jf. ovenfor), der væsentligt begrænser medlemmernes pensionstilsagn, skal forelægges for medlemmerne til skriftlig stillingtagen. Ændringen finder efter bestemmelsen ikke anvendelse for de medlemmer, der inden svarfristen har angivet ikke at ville tiltræde ændringerne. Det vil sige, at vedtagelsen af sådanne ændringer forudsætter tiltræden af det enkelte medlem.

4.2. Tegningsgrundlag

4.2.1. Gældende regler

Ifølge den gældende FPL § 13, nr. 1, skal alle pensionskasser anvende et beregningsgrundlag til fastsættelse af ydelser og bidrag (tegningsgrundlaget) og et beregningsgrundlag til opgørelse af pensionshensættelserne (hensættelsesgrundlaget). Ifølge grundlagsbekendtgørelsens §§ 2 og 3 samt §§ 10 og 11 skal elementerne i tegningsgrundlaget fastsættes forsigtigt, mens elementerne i hensættelsesgrundlaget (mindst) skal fastsættes efter bedste skøn. FPL og bekendtgørelsen udelukker ikke, at de to beregningsgrundlag kan være ens.

Formålet med tegningsgrundlaget er at fastsætte sammenhængen mellem bidrag og pensionsydelse, således at der er stor sikkerhed for, at pensionskassen ved pensionsydelsens forfaldstidspunkt(er) har tilstrækkelige midler til at opfylde pensionsløftet. I henhold til FPL § 17, stk. 1, skal det tekniske grundlag m.v., herunder tegningsgrundlaget, være rimeligt og betryggende. *Finanstilsynet* har i medfør af FPL § 21, nr. 1, fastsat nærmere regler om tegningsgrundlagets betryggenhed, jf. grundlagsbekendtgørelsens §§ 2 og 3. Disse regler er i dag forskellige for pensionskasser med bidragsdefinerede pensionsordninger og pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger med en garanteret regulering af pensionsydelse. For alle ordninger gælder dog, at tegningsgrundlagets elementer skal vælges forsigtigt. Det forventes derfor, at der opbygges en buffer, uanset hvilken type ordning der er tale om.

I pensionskasser med bidragsdefinerede pensionsordninger anvendes en del af den opbyggede buffer som udgangspunkt løbende til bonus til medlemmerne. "Bufferen" holdes derved nede på et passende niveau.

I pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger har medlemmerne derimod som udgangspunkt ikke krav på bonus. En eventuelt aftalt regulering af disse pensionstilsagn er som nævnt i afsnit 3.2.3. indregnet direkte i beregningsgrundlaget i form af en reduktion af grundlagsrenten.

Ifølge FPL § 32, stk. 3, må udlodning af overskud normalt kun ske i form af forhøjelse af pensionstilsagnene. I kasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger opbygges derfor forventeligt en stadig større og uforholdsmæssig stor buffer – naturligvis under forudsætning af, at udviklingen ikke på sigt leder til, at tegningsgrundlaget bliver ubetyggende. I sidstnævnte tilfælde vil de eksisterende regler føre til, at tegningsgrundlaget justeres, så det igen er betryggende. Det justerede tegningsgrundlag kan dog kun anvendes ved beregning af nye pensionstilsagn og fremtidige stigninger i eksisterende tilsagn, hvorfor effekten ofte vil være begrænset for pensionskassen. Det bemærkes, at overskuddet i pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger i dag også kan anvendes til at suspendere bidragsbetalingen for en periode eller til generelt at nedsætte de fremtidige bidrag ved at forhøje pensionshensættelserne svarende hertil, jf. § 9, stk. 4, i grundlagsbekendtgørelsen. Det er næsten altid sponsorvirksomheden, der betaler pensionsbidragene. Suspension/nedsættelse af bidragene svarer derfor til en indirekte udlodning til sponsorvirksomheden. Suspension/nedsættelse af bidragene reducerer i nogen grad "bufferen" i pensionskasserne. Da der kun betales bidrag for tjenstgørende medlemmer, er det dog kun disse bidrag, der på denne måde kan bruges til at reducere "bufferen". Kasser, der kun har pensionister, har altså ikke mulighed for at reducere "bufferen" ved bidragssuspension.

4.2.2. Udvalgets drøftelser

Foreningen af firmapensionskasser, TDC og Aktuarforeningen anfører, at de gældende regler om tegningsgrundlaget ikke er hensigtsmæssige for pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger, fordi det for disse kasser betyder, at:

- a. hensættelserne indeholder arbitrært store sikkerhedsmargener,
- b. tilsagnet opdeles unaturligt i forhold til tidspunkterne for optjeningen,
- c. udtrædelserne kan forgylde nogle medlemmer på urimelig vis og tilskynde til at søge ud af pensionsordningen (ved fratrædelse) inden pensioneringsalder opnås,
- d. pensionskasserne tvinges til at opbygge overskud, som ikke kan anvendes til noget,

- e. optjeningen af pension i de sidste år før pensionering kan være meget lille eller endog negativ (dvs. overgang til opsat pension giver højere ydelser),
- f. bidraget kan sammensættes, så fratrædelse eller førtidspensionering har urimeligt store konsekvenser for medlemmerne, og at
- g. systemet er forbundet med uhensigtsmæssig stor administration og svære sammenhænge, som mindsker gennemsigtigheden af ordningerne – ikke mindst for medlemmerne og de øvrige pensionsberettigede.

De nuværende regler er historisk betinget og udsprunget af en aktuar-mæssig vurdering af, at der burde gælde samme regler for pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger som for pensionskasser med bidragsdefinerede pensionsordninger. Efter en nærmere vurdering af forholdene i dag vurderer *Finanstilsynet*, at reglerne ikke længere er så velegnede for pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger. *Finanstilsynet* er således enig med *Foreningen af firmapensionskasser*, *TDC* og *Aktuarforeningen* i, at de gældende regler om tegningsgrundlaget har en række uhensigtsmæssige konsekvenser for pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger, for så vidt angår sammenhængen mellem størrelsen af bidrag, pensionsydelse, pensionshensættelser og udtrædelsesgodtgørelser.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC gør endvidere gældende, at der er opstået en utilsigtet forskelsbehandling, der har medført et alvorligt misforhold mellem det regelsæt, der gælder for ydelsesdefinerede pensionsordninger, der indebærer en garanteret regulering af pensionsydelse efter et løn- eller prisniveau eller lignende, oprettet i et livsforsikrings-selskab, og det der gælder for samme ordninger oprettet i en firmapensionskasse.

I et livsforsikrings-selskab beregnes pensionsbidrag ud fra en opgørelsesrente på højst 2 % p.a., mens en firmapensionskasse beregner pensionsbidrag ud fra samme maksimale opgørelsesrente nedsat med et forsigtigt fastsat skøn over reguleringstakten.

Denne forskel giver sig udslag i et markant højere pensionsbidrag i en firmapensionskasse og dermed i en markant højere udtrædelsesgodtgørelse. I de tilfælde, hvor medarbejderen pensioneres, elimineres forskelsbehandlingen over tid, men i praksis er det i dag meget få medarbejdere, der forbliver i samme stilling i hele deres arbejdsliv.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC foreslår derfor, at der åbnes mulighed for, at pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger kan undlade at anvende tegningsgrundlag og løbende fast ækvivalensbidrag.

Finanstilsynet er ikke enig i *Foreningen af firmapensionskassers* og *TDC's* opfattelse, hvorefter den ovennævnte beregning af pensionsbidrag er forskellig for livsforsikringsselskaber og firmapensionskasser.

Det er *Finanstilsynets* og *Aktuarforeningens* opfattelse, at hvis et løfte om pension (pensionstilsagn) indeholder et løfte om en garanteret regulering af pensionstilsagnet, skal løftet om garanteret regulering også afdækkes. Dette gælder efter *Finanstilsynets* opfattelse, uanset om pensionstilsagnet afdækkes i en firmapensionskasse eller et livsforsikringsselskab.

Finanstilsynet har i medfør af FPL § 21 fastsat nærmere regler for det tekniske grundlag m.v. i firmapensionskasser. I medfør af hjemlen har Finanstilsynet fastsat eksplicit i § 2, stk. 2, i grundlagsbekendtgørelsen, at hvis pensionstilsagnene indebærer en garanteret regulering efter et løn- eller prisniveau eller lignende, skal rentefoden i det tekniske grundlag, der anvendes ved fastsættelse af pensionsbidrag og ydelser, formindskes med et forsigtigt fastsat skøn over reguleringstakten. En formindskelse af grundlagets rentefod betyder, at pensionsbidraget stiger (for et uændret pensionstilsagn). Stigningen i bidraget er betaling for den garanterede regulering af pensionstilsagnet.

I modsætning til lovgivningen for firmapensionskasser indeholder lovgivningen for livsforsikringsselskaber ikke en eksplicit formuleret bestemmelse om, at tilsagn om garanteret regulering af pensionstilsagnene skal indregnes i det tekniske grundlag m.v. Livsforsikringsselskaber er omfattet af et generelt krav om, at det tekniske grundlag for beregning af forsikringspræmier, tilbagekøbsværdier og fripolicer (hvilende pension) skal være rimeligt og betryggende. Livsforsikringsselskaber er således underlagt tilsvarende krav om anvendelse af en betryggende grundlagsrente (betryggende teknisk grundlag). Efter *Finanstilsynets* opfattelse vil livsforsikringsselskaber derfor ikke kunne tegne pensionsforsikringer med en garanteret regulering af pensionstilsagnet uden at foretage en tilsvarende formindskelse af grundlagets rentefod – eller på anden måde indrette det tekniske grundlag sådan, at der betales bidrag for den garanterede regulering af pensionstilsagnet.

Foreningen af firmapensionskasser gør gældende, at der i dag er mange ydelsesdefinerede pensionsordninger, oprettet i livsforsikringsselskabernes regi.

Garantien for de kommende reguleringer opfyldes ikke af livsforsikringsselskabet, men af sponsorvirksomheden efterhånden som disse reguleringer aktualiseres.

Foreningen af firmapensionskasser finder, at dette – efter ændringen af bekendtgørelse om teknisk grundlag for firmapensionskasser i 2003 og 2005 – er et stærkt konkurrenceforvridende element.

Udvalget foreslår med udgangspunkt i *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* forslag følgende model⁵:

- a. Et medlems optjente pensionstilsagn (hvilende pension) skal på ethvert tidspunkt mindst udgøre en så stor del af det fulde pensionstilsagn for medlemmet i henhold til pensionsaftalen, som den pensionsgivende tjenestetid udgør i forhold til den tjenestetid, der kræves for at opnå ret til fuldt pensionstilsagn (lineær optjening). Hvis pensionstilsagnet indebærer en garanteret regulering efter et løn- eller prisindeks eller lignende, skal der tages hensyn hertil ved at formindske beregningsgrundlagets rentefod med et skøn over reguleringstakten. Tjenestetiden, der kræves for at opnå ret til fuldt pensionstilsagn, er tiden fra optagelsen i pensionsordningen og frem til normal pensioneringsalder.
  - b. Pensionshensættelsen skal for hvert enkelt medlem på ethvert tidspunkt mindst udgøre kapitalværdien af det optjente pensionstilsagn, jf. punkt a ovenfor. Pensionshensættelsen formindskes således ikke med kapitalværdien af fremtidige bidrag.
  - c. Pensionsbidraget skal for hvert enkelt medlem mindst udgøre den del af væksten i pensionshensættelsen, som ikke dækkes af den forudsatte rente med fradrag af risikopræmie, kapitalværdi af periodens reguleringer og administration.
  - d. Der kan anvendes samme beregningsgrundlag til fastsættelse af ydelser og bidrag og til opgørelse af pensionshensættelserne. Beregningsgrundlaget må ikke føre til lavere hensættelser for de enkelte medlemmer end et grundlag, der er baseret på det på opgørelsestidspunktet bedste skøn over rente-, risiko- og omkostningselementerne. Grundlaget skal desuden indeholde et sikkerhedstillæg.
- Ad. a. Forslaget om at fastsætte en minimumsgrænse for optjening af pensionstilsagn svarer stort set til § 4-2 i de norske regler, jf. fodnote 5. Forslaget vurderes at sikre en fornuftig løbende optjening af det fulde pensionstilsagn. Derved sikres samtidig, at det optjente pensionstilsagn på ethvert tidspunkt har en fornuftig størrelse. Det vil således f.eks. ikke være muligt for en virksomhed at give lave pensionstilsagn helt frem til pensioneringstidspunktet – og dermed straffe de medarbejdere, der fratræder før normal pensioneringsalder. Forslaget vil desuden være medvirkende til at sikre en løbende opbygning af pensionshensættelserne, således at der f.eks. ikke det/de sidste år inden normal pensioneringsalder skal

---

⁵ Modellen svarer til modellen i den norske lovgivning som angivet i Lov nr. 16 af 24. marts 2000 om foretakspensjon (foretakspensionsloven)

indbetales meget store bidrag, hvilket virksomheden muligvis ikke vil være i stand til. Forslaget vil dog gribe ind i virksomhedernes og medlemmernes aftalefrihed.

- Ad. b. Forslaget om, at pensionshensættelsen for hvert enkelt medlem på ethvert tidspunkt mindst skal udgøre kapitalværdien af det optjente pensionstilsagn svarer stort set til §§ 4-2 og 9-1 i de norske regler, jf. fodnote 5. Forslaget sikrer, at pensionshensættelsen altid mindst svarer til kapitalværdien af det optjente pensionstilsagn (hvilende pension). Forslaget medvirker til en jævn opbygning af pensionshensættelsen. Forslaget er en naturlig følge af forslaget om at fastsætte en minimumsgrænse for optjening af pensionstilsagn.
- Ad. c. Forslaget om, at pensionsbidraget for hvert enkelt medlem mindst skal udgøre den del af væksten i pensionshensættelsen, som ikke dækkes af den forudsatte rente med fradrag af risikopræmie, kapitalværdi af periodens reguleringer og administration, sikrer, at pensionshensættelsen på ethvert tidspunkt mindst svarer til kapitalværdien af det optjente pensionstilsagn (hvilende pension). Det bemærkes, at forslaget vil betyde, at der i disse ordninger vil være tale om bidrag, der i princippet vil ændre sig fra måned til måned. Dette er dog i praksis også tilfældet i dag, selv om der forudsættes løbende faste bidrag. Det skyldes typisk ændringer i den pensionsgivende løn.
- Ad. d. Det foreslås, at der kan anvendes samme beregningsgrundlag til fastsættelse af ydelser og bidrag og til opgørelse af pensionshensættelserne. Det forudsættes herved, at det anvendte grundlag ikke fører til lavere pensionshensættelser for de enkelte medlemmer end et grundlag, der er baseret på det på opgørelsestidspunktet bedste skøn over rente-, risiko- og omkostningselementerne og med tillæg af et sikkerhedstillæg. Anvendelse af ét beregningsgrundlag sikrer således, at pensionshensættelserne opgøres til mindst markedsværdi.

De detaljerede bestemmelser om tegningsgrundlaget, herunder om fastsættelse af en maksimal grundlagsrente og (for ydelsesdefinerede pensionsordninger) om reduktion af grundlagsrenten med et skøn over en eventuel garanteret reguleringstakt, blev først indføjet i grundlagsbekendtgørelsen i 2005. Bestemmelserne svarede stort set til de vejledende regler i den tidligere Grundlagsvejledning⁶ fra 2003. Den tidligere grundlagsbekendtgørelse fra 2002⁷ fastsatte blot, at risikoelementer og rentefødder skulle fastsættes med forsigtighed. Indtil 2002 hed det kun, at risikoelementerne og rentefoden skulle indeholde en sikkerhedsmargen, jf.

---

⁶ Vejledning nr. 9014 af 3. januar 2003 om firmapensionskassers teknisk grundlag m.v.

⁷ Bekendtgørelse nr. 1106 af 12. december 2002 om kapitalgrundlag og teknisk grundlag for firmapensionskasser.

grundlagsbekendtgørelsen fra 1990⁸. Det skal dog bemærkes, at der i perioden 2002-2005 har hersket en udbredt opfattelse af, at grundlagsrentevejledningens bestemmelser ubetinget skulle overholdes.

I bemærkningerne til FPL § 17 anføres det, at "Pensionskasser bør som udgangspunkt finansieres på basis af en realistisk løbende ordinær bidragsbetaling, og ekstraordinære tilskud bør alene indgå ved konstateret afvigelse fra de formodede realistiske forudsætninger og i ekstraordinære situationer i øvrigt."

Udvalget vurderer på den baggrund, at grundlagsbekendtgørelsens bestemmelser om tegningsgrundlagets rente, risiko- og omkostningselementer kan ændres ved at ændre bekendtgørelsen. Derimod kræver det en lovændring at ændre det gældende princip om løbende (faste) ækvivalensbidrag.

Udvalget vurderer, at en gennemførelse af forslaget om, at der kan anvendes samme beregningsgrundlag til fastsættelse af ydelser og bidrag og til opgørelse af pensionshensættelserne – sammen med det lovpligtige solvensmargenkrav – at give en tilstrækkelig sikkerhed for, at pensionskassen kan opfylde sine forpligtelser.

Det er dog vigtigt at gøre sig klart, at forslaget – alt andet lige – må antages at medføre et lavere "overskud" i forhold til de gældende regler, fordi det ikke kan forventes, at der efter de nye regler vil blive akkumuleret et stadigt større overskud i pensionskassen. Forslaget betyder således en større risiko for, at der kan opstå en situation, hvor sponsorvirksomheden må indskyde ekstra kapital, hvis den vil undgå, at pensionskassen ikke kan dække solvenskravet og derfor skal genoprettes. Risikoen er dog ikke større end risikoen i andre pensionskasser og livsforsikringselskaber.

Det er et tilsynspolitisk spørgsmål, hvor stort det nedenfor foreslåede sikkerhedstillæg bør være. *Finanstilsynet* og *Aktuarforeningen* vurderer, at sikkerhedstillægget bør svare til det skønnede tillæg, som firmapensionskassen på markedet må forventes at skulle betale til en erhverver af kassens bestand af pensionsordninger, for at denne vil påtage sig risikoen for udsving i størrelsen af betalingstidspunkterne for de garanterede ydelser. Tilsvarende gælder for risikotillægget for livsforsikringselskaber. For at tage hensyn til risikoen og usikkerheden på betalingsstrømmene bør firmapensionskassen kunne anmelde og anvende et fradrag i diskonterings-satsen.

Udvalget vurderer, at bestemmelserne om sikkerhedstillæggets størrelse bør fastsættes af Finanstilsynet i en bekendtgørelse.

---

⁸ Bekendtgørelse nr. 700 af 16. oktober 1990 om firmapensionskassers teknisk grundlag m.v.

Som nævnt har Finanstilsynet i §§ 2 og 3 i grundlagsbekendtgørelsen fastsat, hvordan elementerne i beregningsgrundlaget til fastsættelse af ydelser og bidrag (tegningsgrundlaget) skal fastsættes. Herunder er det detaljeret angivet, hvordan grundlagets rentefod (eller rentefødder) skal fastsættes. Tilsynet har tilsvarende fastsat nærmere bestemmelser i §§ 10 og 11 i grundlagsbekendtgørelsen om, hvordan elementerne i beregningsgrundlaget til opgørelse af pensionshensættelserne (hensættelsesgrundlaget) skal fastsættes. Elementerne i tegningsgrundlaget skal fastsættes forsigtigt, mens elementerne i hensættelsesgrundlaget (mindst) skal fastsættes efter bedste skøn.

4.2.3. Udvalgets forslag til nye bestemmelser

Udvalget foreslår på den baggrund, at § 17 i FPL formuleres som følger:

»§ 17. De efter § 13, stk. 1, nr. 1-5, anmeldte oplysninger skal være betryggende og rimelige over for det enkelte medlem og andre pensionsberettigede efter pensionsaftalen.

Stk. 2. De anmeldte regler for beregning og fordeling af overskud, jf. § 13, stk. 1, nr. 3, skal være præcise og klare og skal føre til en rimelig fordeling.

Stk. 3. De beregningselementer (rentesatser, omkostningssatser og statistiske beregningselementer), der lægges til grund ved beregning af bidrag, udtrædelsesgodtgørelser og hvilende pension, skal vælges med forsigtighed. De beregningselementer, der lægges til grund ved beregning af pensionshensættelser, skal være i overensstemmelse med de regler, der er udstedt i medfør af § 42.

Stk. 4. Finanstilsynet kan fastsætte nærmere bestemmelser om de i stk. 1-3 nævnte krav.

Stk. 5. Såfremt kravene i stk. 1-3 eller i regler udstedt i medfør af § 17, stk. 4, og § 42 ikke er opfyldt, skal Finanstilsynet påbyde pensionskassen at foretage de fornødne ændringer i de i henhold til § 13 anmeldte forhold. Finanstilsynet kan fastsætte en tidsfrist for pensionskassens efterkommelse af sådanne påbud.«

Udvalget foreslår endvidere, at følgende medtages i bemærkningerne om de mulige modeller for det tekniske grundlag og ækvivalensprincippet:

"Efter forslaget til *stk. 3* skal grundlagsrente, de statistiske beregnings-elementer og omkostningselementer vælges forsigtigt. Ved bedømmelsen af, om et tegningsgrundlag er betryggende, er det ikke tilstrækkeligt, at forholdet imellem de enkelte beregnings-elementer er realistiske, eller at beregningsgrundlaget ud fra en helhedsvurdering er betryggende. Grundlagsrenten for sig og risiko- og omkostningselementerne for sig skal vælges med forsigtighed.

Pensionskasser skal som udgangspunkt finansieres på basis af realistiske, løbende ordinære bidragsbetalinger, og ekstraordinære tilskud bør alene indgå ved konstateret afvigelse fra de formodede realistiske forudsætninger og i ekstraordinære situationer. Bidragene for et nyttegnet medlem skal være tilstrækkelige til, at pensionskassen kan opfylde alle sine forpligtelser, således at der ikke vil være behov for systematisk og permanent tilførsel af midler. Enhver pensionsordning vurderet på tegningstidspunktet skal kunne hvile i sig selv, dog således at kontraktmæssige fastsatte omfordelinger kan finde sted, f.eks. som følge af anvendelse af fælleskøngrundlag og andre kollektive elementer.

I dag eksisterer der to typer pensionsordninger, de bidragsdefinerede og de ydelsesdefinerede pensionsordninger. Beregningssystemerne for de bidragsdefinerede pensionsordninger følger de, der anvendes i livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser, og de har ikke givet anledning til særlige beregningstekniske overvejelser. I ydelsesdefinerede pensionskasser, hvor der er fastsat et pensionsniveau, der indebærer en garanteret regulering efter et løn- eller prisniveau eller lignende, må rentefoden, der lægges til grund ved beregningen af pensionsbærelser, højst være forskellen mellem det forventede renteniveau og det bedst mulige skøn over reguleringstakten. Ved fastsættelse af rentefoden kan der tages hensyn til effekten af eventuelle skattefritagelser.

Formålet med tegningsgrundlaget er at fastsætte sammenhængen mellem bidrag og pensionstilsagn. I henhold til lovens § 17, stk. 1, skal det tekniske grundlag m.v., herunder tegningsgrundlaget, være rimeligt og betryggende. Da sammenhængen mellem bidrag og pensionstilsagn fastsættes på tidspunktet for tegning af pensionstilsagnet eller forhøjelse(r) heraf, gælder betingelsen om, at tegningsgrundlaget skal være rimeligt og betryggende, kun på tegningstidspunktet. Udviklingen kan medføre, at tegningsgrundlaget på sigt ikke længere er rimeligt og/eller betryggende.

Formålet med hensættelsesgrundlaget er at fastsætte størrelsen af de midler, som en pensionskasse til enhver tid skal være i besiddelse af for med stor sikkerhed at kunne opfylde sine pensionsforpligtelser (pensionsbærelserne). I henhold til lovens § 17, stk. 1, skal det tekniske grundlag m.v., herunder hensættelsesgrundlaget, være rimeligt og betryggende. Finansstilsynet har i medfør af den gældende lovs § 21, nr. 1, fastsat nærmere regler til sikring af, at hensættelsesgrundlaget er betryggende. De nævnte regler fastsætter, at pensionsbærelserne skal beregnes for hvert enkelt medlem som forskellen mellem kapitalværdien af pensionstilsagn og aktuelle pensioner og kapitalværdien af fremtidige nettobidrag. Kapitalværdierne beregnes på det hensættelsesgrundlag, som pensionskassen har anmeldt til dette formål, og under hensyn til de fremtidige stigninger i pensionstilsagn og nettobidrag, der er kendt på beregningstidspunktet. Pensionsbærelsen for et medlem, der ikke er afskåret fra

at udtræde af pensionskassen, skal dog mindst være lig med medlemmets udtrædelsesgodtgørelse. Hensættelsesgrundlaget må ikke føre til lavere pensionshensættelser for de enkelte medlemmer end et grundlag, der er baseret på det på opgørelsestidspunktet bedste skøn over grundlagets elementer.

De bestemmelser, som Finanstilsynet har udstedt med hjemmel i den gældende lovs § 21, nr. 1, vil fortsat gælde efter forslaget om nye regler og struktur. Som led i en yderligere harmonisering med FIL foreslås opbygningen af dele af regelsættet ændret. Konkret foretages den ændring, at hjemlen til at udstede nærmere regler om teknisk grundlag flyttes fra det gældende § 21, nr. 1, til et nyt § 17, stk. 4. Bemyndigelsen til Finanstilsynet i den nye § 17, stk. 4, vil ikke være udvidet i forhold til bemyndigelsen i den gældende lovs § 21, nr. 1.

Ifølge det gældende § 13, nr. 1, skal alle pensionskasser anvende et beregningsgrundlag til fastsættelse af sammenhængen mellem ydelser og bidrag (tegningsgrundlaget) og et beregningsgrundlag til opgørelse af pensionshensættelserne (hensættelsesgrundlaget). Bestemmelsen udelukker ikke, at de to beregningsgrundlag kan være ens.

Foreningen af firmapensionskasser, TDC og Aktuarforeningen har ønsket, at pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger får mulighed for at anvende et fælles tegnings- og hensættelsesgrundlag, da en sådan opdeling er unaturlig for disse ordninger. Dette vil endvidere give pensionskasserne en stor administrativ lettelse. Udvalget har som nævnt i bemærkningerne til nr. 4 undersøgt muligheden for at anvende et fælles tegnings- og hensættelsesgrundlag for ydelsesdefinerede ordninger og muligheden for at afhjælpe det forhold, at udtrædende medlemmer i pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger i visse situationer tjener på at udtræde af en pensionskasse og anvende sin udtrædelsesgodtgørelse til at tegne en ny pensionsordning i et andet pensionsinstitut, mens medlemmet i andre situationer ikke vil være i stand til at reetablere sin ordning i et nyt pensionsinstitut.

Der foreslås på baggrund af udvalgets arbejde, at en pensionskasse med ydelsesdefinerede pensionsordninger i stedet for at anvende de gældende regler skal anvende følgende model:

- a) Et medlems optjente pensionstilsagn skal på ethvert tidspunkt mindst udgøre en så stor del af det fulde pensionstilsagn for medlemmet i henhold til pensionsaftalen, som den pensionsgivende tjenestetid udgør i forhold til den tjenestetid, der kræves for at opnå ret til fuldt pensionstilsagn (lineær optjening). Hvis pensionstilsagnet indebærer en garanteret regulering efter et løn- eller prisindeks eller lignende, skal der tages hensyn hertil ved at formind-

ske beregningsgrundlagets rentefod med et skøn over regulerings-takten. Tjenestetiden, der kræves for at opnå ret til fuldt pensions-tilsagn, er tiden fra optagelsen i pensionsordningen og frem til normal pensioneringsalder.

- b) Pensionshensættelsen skal for hvert enkelt medlem på ethvert tidspunkt mindst udgøre kapitalværdien af det optjente pensions-tilsagn, jf. punkt a ovenfor. Pensionshensættelsen formindskes så-ledes ikke med kapitalværdien af fremtidige bidrag.
- c) Pensionsbidraget skal for hvert enkelt medlem mindst udgøre den del af væksten i pensionshensættelsen, som ikke dækkes af den forudsatte rente med fradrag af risikopræmie, kapitalværdi af pe-riodens reguleringer og administration.
- d) Der anvendes samme beregningsgrundlag til fastsættelse af ydel-ser og bidrag og til opgørelse af pensionshensættelserne. Bereg-ningsgrundlaget må ikke føre til lavere hensættelser for de enkelte medlemmer end et grundlag, der er baseret på det på opgørelses-tidspunktet bedste skøn over rente-, risiko- og omkostningsele-menterne. Grundlaget skal desuden indeholde et sikkerhedstillæg.

Forslaget sikrer en fornuftig løbende optjening af det fulde pensionstil-sagn. Derved sikres samtidig, at det optjente pensionstilsagn på ethvert tidspunkt har en rimelig størrelse. Det vil således f.eks. ikke være muligt for en virksomhed at give lave pensionstilsagn (udtrædelsesgodtgørelser) helt frem til pensioneringstidspunktet, og på den måde straffe de medar-bejdere, der fratræder før normal pensioneringsalder. Forslaget vil desu-den medvirke til at sikre en løbende opbygning af pensionshensættelser-ne, således at der f.eks. ikke det/de sidste år inden normal pensionerings-alder skal indbetales meget store bidrag, hvilket virksomheden muligvis ikke vil være i stand til.

Forslaget medvirker til en jævn opbygning af pensionshensættelsen. For-slaget er en naturlig følge af forslaget om at fastsætte en minimumsgræn-se for optjening af pensionstilsagn (litra a).

Forslaget om, at pensionsbidraget for hvert enkelt medlem mindst skal udgøre den del af væksten i pensionshensættelsen, som ikke dækkes af den forudsatte rente med fradrag af risikopræmie, kapitalværdi af perio-dens reguleringer og administration (litra c), sikrer, at pensionshensættel-sen på ethvert tidspunkt mindst svarer til kapitalværdien af det optjente pensionstilsagn. Forslaget indebærer, at der i disse ordninger vil være tale om bidrag, der i princippet vil ændre sig fra måned til måned. Dette sker dog også i nogle tilfælde i dag, selv om der forudsættes løbende faste bi-drag. Det skyldes typisk ændringer i den pensionsgivende løn.

Forslaget om at anvende samme beregningsgrundlag til fastsættelse af ydelser og bidrag og til opgørelse af pensionshensættelserne (litra d) for-

udsætter, at grundlaget ikke fører til lavere pensionshensættelser for de enkelte medlemmer end et grundlag, der er baseret på det på opgørelses-tidspunktet bedste skøn over rente-, risiko- og omkostningselementerne og med tillæg af et sikkerhedstillæg. Anvendelse af ét beregningsgrundlag betyder, at pensionshensættelserne opgøres til mindst markedsværdi. Sammenlignet med reglerne for opgørelse af livsforsikringshensættelserne for livsforsikringselskaber med bidragsdefinerede ordninger eksisterer der derimod ikke bonuspotentialer på fripolice eller bonuspotentialer på fremtidige præmier.

Modellens litra d forventes – alt andet lige – at medføre en mindre overdækning end ved de gældende regler.

Finanstilsynet fastsætter nærmere regler for den beskrevne model efter forslaget til § 13, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 5. Pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger, der oprettes efter lovens ikrafttrædelse, skal anvende den beskrevne model, der, som nævnt ovenfor, vurderes at være mere hensigtsmæssig. Eksisterende pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger kan vælge enten at anvende de hidtidige regler eller den beskrevne model. Beslutning om at anvende modellen i eksisterende pensionskasser skal ske efter de almindelige beslutningsprocedurer i vedtægterne under iagttagelse af § 35 i lov om tilsyn med firmapensionskasser.

FPL § 35 finder direkte anvendelse, hvis beslutningen forudsætter en ændring af vedtægterne eller pensionsregulativet. En ændring af det tekniske grundlag kan imidlertid ske uden iagttagelse af FPL § 35, hvis ændringen kan rummes i de eksisterende vedtægter og pensionsregulativ. Kræver en ændring af det tekniske grundlag imidlertid en ændring af vedtægterne eller pensionsregulativet, vil generalforsamlingen derimod indirekte skulle tage stilling til ændringen, jf. FPL § 35.

Eksisterende kasser kan fortsætte med at anvende de nuværende regler. Formålet med tegningsgrundlaget i de nuværende regler er at fastsætte sammenhængen mellem bidrag og pensionstilsagn, så der er stor sikkerhed for, at en pensionskasse ved pensionsydelsens forfaldstidspunkt(er) har tilstrækkelige midler til at opfylde pensionsløftet. I henhold til lovens § 17, stk. 1, skal det tekniske grundlag m.v., herunder tegningsgrundlaget, være rimeligt og betryggende. Bemærkningerne til lov nr. 326 af 24. maj 1989 om tilsyn med firmapensionskasser, jf. bl.a. punkt 6, nr. 3, i de almindelige bemærkninger og de specielle bemærkninger til § 17, fastslog desuden, at det – ligesom for pensionskasser med bidragsdefinerede pensionsordninger – skulle gælde for pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger, at sammenhængen mellem bidraget og pensionstilsagnet skulle følge det såkaldte ækvivalensprincip. Ækvivalensprincippet indebærer, at kapitalværdien af pensionstilsagnet balancerer med kapital-

værdien af de løbende bidrag. Formålet var at sikre en lødig, jævnt opbygget afdækning af pensionstilsagnet.

Det har vist sig, at ækvivalensprincippet ikke er tilstrækkelig entydigt defineret. Finanstilsynet vil derfor præcisere i bekendtgørelse nr. xx af yy om teknisk grundlag m.v. for firmapensionskasser, at for pensionsordninger, hvor pensionsbidrag og pensionsydelse beregnes efter ækvivalensprincippet, skal det løbende pensionsbidrag beregnes som en fast størrelse ud fra tegningsgrundlaget. De på tegningsgrundlaget beregnede pensionsbidrag og pensionsydelse anvendes ved beregning af pensionshensættelserne. I stedet for et fast løbende bidrag kan beregnes et engangsindskud ud fra tegningsgrundlaget.

Finanstilsynet har i dag fastsat i bekendtgørelse nr. xx af yy om teknisk grundlag m.v. for firmapensionskasser, at pensionsbidraget i ydelsesdefinerede pensionsordninger indtil et bestemt tidspunkt kan udgøre en forud bestemt andel af lønnen, dog ikke senere end til medlemmets 50. år. Denne bestemmelse strider mod præciseringen af ækvivalensprincippet. Finanstilsynet vil derfor indføre en dispensationsadgang, så pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger, der inden 1. juli 2007 har fastsat pensionsbidrag i henhold til den gældende bestemmelse, vil kunne søge om dispensation til fortsat at beregne bidraget på denne måde."

Udvalget foreslår endvidere, at grundlagsbekendtgørelsen bør indeholde følgende nye bestemmelser for pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger:

"§ XX. Pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger, der oprettes fra den 1. juli 2007, skal i stedet for det i §§ 2-5 nævnte beregningsgrundlag anvende et beregningsgrundlag til fastsættelse af ydelse og bidrag, hvor risikoelementerne, rentefoden, og omkostningselementerne højst må være baseret på det på beregningstidspunktet bedste skøn, jf. stk. 2. Beregningsgrundlaget skal desuden indeholde et sikkerhedstillæg, jf. stk. 4.

Stk. 2. Rentefoden i det i stk. 1 nævnte beregningsgrundlag må ikke overstige en diskonteringsrente, som er opgjort efter reglerne i bilag 8 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser. Pensionskassen kan uanset bilagets punkt 3 vælge at anvende reglerne i bilagets punkt 6 om den løbetidsafhængige diskonteringsrente i stedet for reglerne i bilagets punkt 5 om den løbetidsafhængige diskonteringsrentesats (rentekurve).

Stk. 3 Hvis pensionstilsagnene indebærer en garanteret regulering efter et løn- eller prisindeks eller lignende, skal rentefoden i det i stk. 1 nævnte beregningsgrundlag formindskes med det bedste skøn over den forventede fremtidige reguleringstakt.

Stk. 4. Det i stk. 1 nævnte sikkerhedstillæg skal mindst svare til det skønnede tillæg, som pensionskassen på markedet må forventes at skulle betale til en erhverver af kassens bestand af pensionsordninger, for at denne vil påtage sig risikoen for udsving i størrelsen af betalingstidspunkterne for de garanterede ydelser. For at tage hensyn til risikoen og usikkerheden på betalingsstrømmene kan pensionskassen anmelde og anvende et standardfradrag på 5 % i diskonterings-satsen.

Stk. 5. Det i stk. 1 nævnte beregningsgrundlag skal indeholde bestemmelser om optjening af pensionstilsagnet. Hvert medlems optjente pensionstilsagn (hvilende pension) skal på ethvert tidspunkt mindst udgøre en så stor del af det fulde pensionstilsagn for medlemmet i henhold til pensionsaftalen, som den pensionsgivende tjenestetid udgør i forhold til den tjenestetid, der kræves for at opnå ret til fuldt pensionstilsagn (lineær optjening). Tjenestetiden, der kræves for at opnå ret til fuldt pensionstilsagn, er tiden fra optagelsen i pensionsordningen og frem til normal pensioneringsalder.

Stk. 6. Det i stk. 1 nævnte beregningsgrundlag skal indeholde bestemmelser om opbygningen af pensionshensættelsen fra medlemmets optagelse til den fastsatte normale pensionsalder. Opbygningen skal sikre, at pensionshensættelsen for hvert enkelt medlem på ethvert tidspunkt mindst udgør kapitalværdien af det optjente pensionstilsagn.

Stk. 7. Bidraget til pensionskassen skal mindst udgøre den del af væksten i pensionshensættelserne, som ikke dækkes af den forudsatte forrentning med fradrag af risikopræmier, kapitalværdi af reguleringer og administration. Ved beregningen anvendes det i overensstemmelse med det i henhold til stk. 1-6 fastsatte beregningsgrundlag.

Stk. 8. Pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger, der er oprettet før 1. juli 2007, kan beslutte at anvende det i stk. 1-7 nævnte beregningsgrundlag til fastsættelse af ydelser og bidrag i stedet for det i §§ 2-5 nævnte beregningsgrundlag."

Forslaget indebærer, at pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger skal anvende samme beregningsgrundlag som tegningsgrundlag og hensættelsesgrundlag. Forslaget indebærer desuden, at der ikke længere skal fastsættes et løbende fast ækvivalensbidrag i disse ordninger. Konsekvensen af forslaget er, at der – alt andet lige – forventeligt vil være en mindre sikkerhed for, at disse pensionskasser har tilstrækkelig kapital til at opfylde deres pensionsforpligtelser.

Udvalget vurderer, at forslaget betyder, at den økonomiske sikkerhed i en pensionskasse med ydelsesdefinerede pensionsordninger samlet kan sammenlignes med den sikkerhed, der kræves i livsforsikringsselskaber og pensionskasser med bidragsdefinerede pensionsordninger. Grunden hertil er, at det forventede større overskud i livsforsikringsselskaber og pensionskasser med bidragsdefinerede pensionsordninger normalt udloddes som bonus til de forsikrede. Der udloddes ikke en sådan bonus i ydelsesdefinerede pensionsordninger. En eventuel garanteret regulering af en ydelsesdefineret ordning kan sammenlignes med bonus i andre ordninger. En sådan regulering er indregnet i grundlaget fra starten og fremstår derfor ikke som et direkte overskud i den ydelsesdefinerede ordning.

Forslaget sikrer desuden en afbalanceret opbygning af såvel optjent pensionstilsagn som pensionshensættelser. Herudover indebærer forslaget en meget betydelig administrativ lettelse for de pågældende pensionskasser, idet der kun skal anvendes ét beregningsgrundlag. Det er administrativt meget tungt for kasserne at skulle anvende mere end ét beregningsgrundlag.

Det er *udvalgets* opfattelse, at den foreslåede ændring af grundlagsbekendtgørelsens bestemmelser om tegningsgrundlaget ikke kan ske uden en forudgående ændring af loven. Det skyldes, at forslaget indebærer, at ækvivalensprincippet ikke skal følges i fremtiden. Det er imidlertid anført i bemærkningerne til § 12 og § 17 i den gældende lov, at dette princip skal følges.

4.3. Udbetaling af en eventuel overdækning til sponsorvirksomheden og suspension af bidragsbetaling

4.3.1. Gældende regler

Efter reglerne i den gældende FPL kan en sponsorvirksomhed ikke få midler udbetalt fra en firmapensionskasse, uanset om der måtte være overdækning i kassen, dvs. midler, der hverken udgør hensættelser eller nødvendigt kapitalgrundlag. Sådanne overskydende midler, som f.eks. kan hidrøre fra en særlig gunstig værditilvækst i kassens aktiver, kan alene udbetales til sponsorvirksomheden ved opløsning af pensionskassen. Overskydende midler kan endvidere komme sponsorvirksomheden til gode derved, at det besluttet at nedsætte bidraget til kassen i en periode (suspension). Dette har dog kun praktisk betydning, hvis der er tjenestegørende medlemmer i kassen.

4.3.2. Udvalgets drøftelser

4.3.2.1. Udbetaling af en overdækning til sponsorvirksomheden

Efter *Foreningen af firmapensionskassers* og *TDC's* opfattelse tager den nuværende retsstilling ikke højde for de praktiske realiteter, hvorefter

størstedelen af firmapensionskasser er ydelsesdefinerede kasser, hvor sponsorvirksomheden har en forpligtelse til umiddelbart at indbetale midler i det omfang, som det fremgår af den afgivne garanti, men ikke tilsvarende kan få pengene tilbage i tilfælde af overskud, før kassen opløses.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC ønsker, at FPL ændres således, at det bliver muligt for en firmapensionskasses bestyrelse at tilbagebetale akkumulerede overskud til sponsorvirksomheden under iagttagelse af visse betingelser, der skal tilgodese og beskytte medlemmernes interesser.

Foreningen af firmapensionskasser, TDC og Aktuarforeningen finder, at den gældende retstilstand kan medføre en unødvendig og u hensigtsmæssig binding af overskydende midler i kasserne, der i stedet bør kunne anvendes i sponsorvirksomhedens drift.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC har i forlængelse heraf gjort gældende, at den anførte retstilstand resulterer i, at sponsorvirksomhederne nødvendigvis må sikre, at risikoeksponeringen i kasserne minimeres. Dette medfører efter *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse, at kassernes investeringspolitik holdes u hensigtsmæssigt kortsigtet i betragtning af tidshorisonten for forpligtelserne, og at kasserne i dårlige tider må realisere unødvendige tab på sine aktiver i forbindelse med afståelse for at mindske eksponeringen. Det er *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse, at sådanne afståelser kan modvirkes, hvis der gives mulighed for, at sponsorvirksomheden kan få tilførte midler tilbage fra kassen i tilfælde af, at værdien af kassens aktivbeholdning re etableres.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC finder, at de anførte u hensigtsmæssigheder er blevet forstærket betydeligt, efter at reglerne for aktivernes opgørelse er ændret til, at opgørelse skal ske til markedsværdi. Det er *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse, at denne omlægning har ændret karakteren af garantierne, eftersom de garanterende sponsorvirksomheder nu i langt højere grad er eksponeret for risici, der ligger uden for deres kontrol. I ydelsesdefinerede garanterede pensionskasser kan det ifølge *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* medføre krav om ekstraordinære tilskud fra sponsorvirksomheden, når markedsvilkårene ændres i ugunstig retning. Når markedsvilkårene ændres i gunstig retning, vil sponsorvirksomheden efter de gældende regler alene kunne drage fordel af denne nu ikke længere nødvendige ekstra indbetaling ved pensionskassens opløsning, forudsat at der er en hjemfaldsret i pensionskassens vedtægter, eller ved en nedsættelse af de beregnede løbende bidrag.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC anfører også, at forbudet mod en udbetaling til sponsorvirksomheden uden for en ophørssituation i

en ydelsesdefineret pensionskasse indebærer et unødigt højere beskyttelsesniveau af medlemmerne end det, der er for forsikringstagerne i et livsforsikringsaktieselskab, hvor generalforsamlingen kan udlodde så stor en del af selskabets egenkapital til aktionærene, som lovens krav til hensættelser og basiskapital giver mulighed for.

LO og *FTF* udtaler sig imod, at der indføres en mulighed for sponsorvirksomheden til at få udbetalt et akkumuleret overskud. *LO* og *FTF* er ikke enige med Foreningen af firmapensionskasser og TDC i, at det er unødvendigt og uhensigtsmæssigt, at der forekommer en binding af overskydende midler i en firmapensionskasse. Efter organisationernes opfattelse er det naturlige udgangspunkt, at akkumuleret overskud skabt i firmapensionskassens regi betragtes som firmapensionskassens midler, der ikke længere har nogen naturlig sammenhæng med sponsorvirksomheden. Disse midler skal derfor holdes adskilt fra sponsorvirksomheden og dermed heller ikke undergives driftsmæssig risiko. Nyere firmapensionskasehistorie har da også vist, at overskud, der var akkumuleret i firmapensionskasser, blev brugt til at stå imod aktienedturen i 2001-2002, som desuagtet medførte, at samme firmapensionskasser gik i rødt risikoscenarie. Således udgør akkumuleret overskud firmapensionskassemedlemmernes værn mod dårlige tider i forbindelse med finansielle kriser. Pensionskassemedlemmerne bør ikke uden meget væsentlig begrundelse fratages dette værn.

For så vidt angår sammenligningen med livsforsikringsselskaber, er der den afgørende forskel, at det er sådanne selskabers eksistensberettigelse at drive forsikrings- og pensionsvirksomhed, hvorimod firmapensionskassedelen udgør en sideaktivitet for sponsorvirksomheden. Det er derfor af største betydning at sikre de fremtidige pensionstilsagn og i den forbindelse tage højde for en situation, hvor sponsorvirksomheden ikke længere er i drift. Efter *LO's* og *FTF's* opfattelse indebærer en mulighed for udbetaling af overskud til sponsor en samtidig mulighed for spekulation i tilbageførsel af midler i forbindelse med en forestående afvikling eller omdannelse af sponsorvirksomheden.

LO og *FTF* er efter en samlet vurdering af den opfattelse, at Foreningen af firmapensionskassers og TDC's forslag savner den fornødne begrundelse.

Finanstilsynet finder, at der ikke vil være afgørende rent tilsynsmæssige argumenter imod at indføre en mulighed for, at sponsorvirksomheden kan få udbetalt en eventuel overdækning i en firmapensionskasse, hvis kassen opfylder lovens kapitalkrav og krav om tilstrækkelige hensættelser til tilsagnene om pension til medlemmerne.

En sådan mulighed er imidlertid en fundamental ændring for eksisterende firmapensionskasser og deres medlemmer. Derfor er det af væsentlig betydning, at parterne i en pensionskasse er enige om, at der skal gives denne mulighed.

Denne præmis er *TDC* ikke enig i, da lovens beskyttelse af kassernes solvens alene vedrører hensættelserne og solvensmarginen. Kassernes medlemmer kan derfor ikke have nogen beskyttelsesværdig forventning om, at kassen yder en sikkerhed, der overstiger lovens krav. Der ses således ikke at burde opstilles noget krav om, at medlemmerne og sponsorvirksomheden skal være enige om, at der kan ske udbetaling af overskydende midler. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke i øvrigt er nogen regulering af, hvorledes sådanne overskydende midler placeres, og at bestyrelsen således frit kan råde over midlerne kun med den begrænsning, der ligger i reglerne om bestyrelsesansvar.

Lidt forenklet udgør en firmapensionskasse alene en ramme om en arbejdsgivers aftale om pension med arbejdstageren. Da parterne indgik aftalen om pension, var det ikke en mulighed for sponsorvirksomheden, at den løbende kunne få udbetalt en eventuel overdækning. Hvis en sådan mulighed indføres, vil det gribe ind i den eksisterende aftale og forudsætningerne for denne. *Finanstilsynet* finder det derfor betænkeligt uden videre at indføre denne mulighed og dermed ændre forudsætningerne for en eksisterende aftale, uden parterne får mulighed for at lade ændringen indgå som et led i forhandlingen.

Denne præmis anser *TDC* for misvisende og til dels forkert. Det pensionstilsagn, som sponsorvirksomheden har afgivet over for medarbejderne, der er medlemmer i kassen, er grundlæggende, at medlemmerne ved pensionering vil få en fastlagt pension. Dette løfte er afdækket i kassen i henhold til FPL § 1. At gøre sig antagelser om, at der i dette løfte skulle indgå forhold, der relaterer sig til kassernes specifikke juridiske indretning m.v. kan næppe antages, og må anses for spekulativt. Hvis man skulle indfortolke en bestemt regulering i løftet, kan man næppe gå videre end til at indfortolke, at afdækningen vil ske i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning.

Hvis det stilles som en betingelse, at generalforsamlingen skal træffe beslutning om udbetalingen, eller at det skal fremgå af vedtægterne, at der på visse betingelser kan ske en udbetaling af en eventuel overdækning i en firmapensionskasse til sponsorvirksomhed, kan pensionskassen ikke få mulighed for at udbetale en overdækning i en pensionskasse uden medlemmernes samtykke, som vil kunne opnås ved forhandling mellem parterne.

Finanstilsynet anbefaler derfor, at muligheden for efter nærmere betingelser at udbetale en eventuel overdækning i en pensionskasse til spon-

sorvirksomheden konkret skal vedtages af generalforsamlingen eller skal fremgå af vedtægterne. Sidstnævnte kræver dermed også indirekte en generalforsamlingsbeslutning. Kravet om en vedtægtsbeslutning gælder også i Sverige.

TDC er uenig i Finanstilsynets opfattelse, hvorefter generalforsamlingen skal tildeles en vetoret i forhold til muligheden for at foretage udbetalinger af overdækning til sponsorvirksomheden.

Et sådant krav bevirker efter *TDC's* opfattelse, at generalforsamlingen tildeles en indflydelse over midler, som de ikke har nogen berettiget forventning om skal være til stede i kasserne, og som vil tilfalde sponsorvirksomheden ved ophør. *TDC* forslår derfor i stedet, at der udarbejdes regler, der tilgodeser begge parter ved at opstille visse krav for, at udbetaling kan ske, men ikke giver generalforsamlingen en vetoret.

TDC bemærker i den forbindelse, at reglerne ikke vil få nogen betydning i praksis, såfremt indretningen sker som foreslået af Finanstilsynet.

Udvalget har drøftet, hvem der i givet fald skal have kompetencen til at beslutte udbetaling af midler til sponsorvirksomheden, samt forudsætningerne for en sådan udbetaling af midler, herunder forvaltningsretlige forhold og de nærmere betingelser for udbetalingen.

4.3.2.1.1. Kompetencen til at beslutte udbetaling

Foreningen af firmapensionskasser og TDC finder, at hvis muligheden for udbetaling af midler skal have en praktisk betydning, så må det være naturligt at tillægge kompetencen til bestyrelsen og ikke generalforsamlingen.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC har i den forbindelse fremhævet, at begrundelsen for at tillægge bestyrelsen beslutningskompetencen i disse tilfælde endvidere er, at en udbetaling efter nedenstående betingelser ikke berører eller forrykker medlemmernes pensionstilsagn, og at kravene i den foreslåede bestemmelse sammenholdt med lovgivningens solvenskrav vurderes at give medlemmerne den tilstrækkelige sikkerhed for deres pensionsordninger. Endelig handler bestyrelsen under et bestyrelsesansvar, der indebærer, at det må forudsættes, at bestyrelsen ikke vil træffe beslutninger, der strider mod kassens interesse. Et tilsvarende ansvar gælder ikke for generalforsamlingen, hvor medlemmerne således kan træffe beslutning uden hensyntagen til andre interesser end deres egne.

LO og FTF finder, at hvis der indføres en ny bestemmelse i FPL om udbetaling af overskud til sponsor, skal lovgiver som udgangspunkt placere beslutningskompetencen hos firmapensionskassens generalforsamling. I størsteparten af firmapensionskasserne er flertallet i kassens bestyrelse

udpeget af sponsorvirksomheden. Ved at tillægge generalforsamlingen kompetencen til at træffe beslutning om et så vigtigt spørgsmål, sikres den nødvendige balance mellem sponsorvirksomhedens og firmapensionskassens interesser.

Eventuelt kan der i loven gives adgang til, at bestyrelsen kan tillægges beslutningskompetencen ifølge firmapensionskassens vedtægter.

Finanstilsynet mener som nævnt under afsnit 4.3.2.1, at kompetencen skal tillægges generalforsamlingen – direkte eller indirekte.

4.3.2.1.2. *Forudsætninger for udbetaling til sponsorvirksomhed*

Udvalget har drøftet forudsætningerne for, at en pensionskasse kan beslutte udbetaling af midler til sponsorvirksomheden.

Udvalget har i den forbindelse undersøgt, om der er forvaltningsretlige forhold, der hindrer, at en mulighed for udbetaling af midler til sponsorvirksomheden kan gælde for eksisterende pensionskasser.

Rent forvaltningsretligt vil der ikke være noget til hinder for, at der gives eksisterende kasser mulighed for at udbetale midler til sponsorvirksomheden, hvis disse kasser opfylder en række forudsætninger.

Den afgørende forudsætning vil være, at der ikke er andre interessesubjekter ved opløsning af firmapensionskassen end sponsorvirksomheden. Det vil være tilfældet, hvis der i vedtægterne er en utvetydig og ubetinget bestemmelse om, at de overskydende midler skal tilbageføres til sponsorvirksomheden, når pensionstilsagnene er opfyldt eller overdraget til en anden pensionskasse eller et livsforsikringsselskab (hjemfaldsret).

Det vil afhænge af en domstolsvurdering, om hjemfaldsbestemmelsen er utvetydig og ubetinget, og sponsorvirksomheden dermed er det eneste interessesubjekt.

Det kan umiddelbart forekomme tilfældigt, om der i vedtægterne er indsat en sådan utvetydig og ubetinget hjemfaldsret. Hvis sponsorvirksomheden ikke har sørget for at få indsat en sådan bestemmelse ved stiftelsen af pensionskassen, kan det siges, at sponsorvirksomheden ikke har udvist rettidig omhu, hvilket sponsorvirksomheden må være den nærmeste til at bøde for. Sponsorvirksomheden vil ikke være udelukket fra efterfølgende at forsøge at få kassen til at beslutte en ændring i vedtægterne. En sådan ændring skal vedtages af pensionskassens generalforsamling i henhold til lovens majoritetsforskrifter.

LO og *FTF* er ikke enige i at gøre en hjemfaldsret i firmapensionskassens vedtægter til den afgørende forudsætning for en lovlig udbetaling til sponsorvirksomheden. Indholdet på dette punkt i eksisterende vedtægter

beror ofte på tilfældigheder, og vedtægterne er desuden ikke fastsat under hensyntagen til den her rejste problemstilling.

I stedet bør spørgsmålet være direkte reguleret i den enkelte firmapensionskasses vedtægter, således som det er tilfældet i Sverige, hvor lovgivningen tillader, at en firmapensionskasses vedtægter bestemmer, at der kan ske udbetaling uden for opløsningstilfælde. Med denne model sikres, at den enkelte firmapensionskasse forholder sig overordnet til dette væsentlige spørgsmål, og at adgangen til udbetaling ikke beror på tilfældigheder.

Finanstilsynet mener ligeledes som nævnt under afsnit 4.3.2.1, at en hjemfaldsret i firmapensionskassens vedtægter ikke er tilstrækkeligt grundlag til at give sponsorvirksomheden mulighed for at få udbetalt overskydende midler.

TDC mener af de grunde, som er anført ovenfor, at en udbetaling af overskydende midler altid bør kunne vedtages af bestyrelsen i en ydelsesdefineret firmapensionskasse, medmindre det udtrykkeligt fremgår af vedtægterne, at dette ikke er muligt. På baggrund af de drøftelser, der har været i udvalget, herunder med inddragelse af kammeradvokaten, er *TDC* imidlertid indforstået med at acceptere, at udbetaling skal forudsætte en udtrykkelig hjemfaldsret i vedtægten (ved kassens ophør), der gør det hævet over enhver tvivl, at sponsorvirksomheden er rette interessent.

Udvalget har endvidere drøftet yderligere betingelser for, at kassen kan beslutte at betale en eventuel overskydende formue til sponsorvirksomheden.

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis beslutningen skal træffes i forbindelse med aflæggelse af årsregnskabet. Den ansvarshavende aktuar og pensionskassens revisor foretager i den forbindelse de beregninger og vurderinger, som blandt andet vil indeholde den nødvendige dokumentation for, at pensionskassen også efter udbetalingen af midler til sponsorvirksomheden har de tilstrækkelige hensættelser og det lovbestemte kapitalgrundlag.

Den ansvarshavende aktuar vil i sin årlige indstilling sikre, at der er de tilstrækkelige midler i kassen. Dette vil også fremgå af det tekniske grundlag, som anmeldes til *Finanstilsynet*. Det anses ikke nødvendigt at indføre en yderligere kontrolmekanisme ved eksempelvis at kræve en godkendelse fra *Finanstilsynet*.

LO og *FTF* ønsker imidlertid uanset denne forudsætning, at *Finanstilsynet* skal have en anmeldelse om og godkende en eventuel forestående udbetaling til sponsorvirksomheden, såfremt en sådan mulighed indføres, da

der i givet fald bliver tale om, at der indføres adgang til et væsentligt indgreb i de enkelte firmapensionskassemedlemmers rettigheder.

Udvalget har drøftet, om pensionskassen efter udbetaling som minimum skal have et kapitalgrundlag bestemt efter regler fastsat af Finanstilsynet. Ved at fastsætte reglerne i bekendtgørelsesform opnås en mere smidig mulighed for at ændre kravene for kapitalgrundlaget, hvis det senere måtte vise sig nødvendigt. *Foreningen af firmapensionskasser og TDC og Finanstilsynet* er imidlertid ikke enige om grænsen for, hvornår udbetaling kan finde sted.

Finanstilsynet foreslår, at en ydelsesdefineret pensionskasse kan udbetale midler til sponsorer virksomheden under de samme betingelser, som gælder for fordeling af bonus i løbet af året for livsforsikringselskaber, der har anvendt bonuspotentiale på fripolicydelser, jf. § 6, stk. 4, i kontributionsbekendtgørelsen⁹. P.t. indebærer det, at pensionskassens overdækning målt umiddelbart forud for årets begyndelse skal være positiv i det meget negative markedsscenario (gult risikoscenarie). Dette svarer til det grundlag Finanstilsynet i dag benytter ved vurdering af, om en anmeldt bidragssuspension er rimelig og betryggende.

Forslaget kan sammenlignes med de tilfælde, hvor en arbejdsgiver som led i en firmapensionsordning i et livsforsikringselskab aftaler, at arbejdsgiver skal have udbetalt et eventuelt overskud på pensionsordningen.

Aktuarforeningen finder Finanstilsynets forslag fornuftigt og rimeligt for alle parter.

Foreningen af firmapensionskasser er enig med Finanstilsynet i, at en firmapensionskasse skal have visse midler udover lovens solvensmargenkrav, før der kan ske tilbagebetaling til virksomheden. Foreningen af firmapensionskasser finder ikke, at en vejledning¹⁰ udstedt af Finanstilsynet er tilstrækkelig regulering af grundlaget for udlodningen, og firmapensionskasserne har ikke adgang til at anvende kollektivt bonuspotentiale ved opgørelse af pensionshensættelserne til markedsværdi.

Endvidere er regelsættet stærkt kapitalkrævende¹¹, jf. nedenstående eksempel for et yngre nyoptaget medlem:

---

⁹ Bekendtgørelse nr. 1325 af 14. december 2004 om kontributionsprincippet

¹⁰ Jf. den i § 6, stk. 4, i kontributionsbekendtgørelsen nævnte vejledning til indberetningsskemaer til oplysning af kapitalforhold og risici i livs- og skadesforsikringselskaber, tværgående pensionskasser og arbejdsskadeselskaber.

¹¹ Den 10-årige diskonteringsats udgjorde ultimo 2005 3,463 %. Med dette renteniveau er sandsynligheden for et rentefald på et procentpoint meget mindre end ved et renteniveau på 7 %. Målingen af de finansielle risici burde tage bedre hensyn til dette forhold.

Pensionshensættelse	Pensionshensættelse
Tegningsgrundlag	16.753
Opgørelsesgrundlag	38.315
Risikoscenarier:	
Gult lys, rentefald	533.090
Rødt lys, rentefald	358.476
Gult lys, rentestigning	16.753
Rødt lys, rentestigning	16.753

Foreningen af firmapensionskasser foreslår derfor, at grænsen for, hvornår udlodning til virksomheden kan finde sted fastsættes til et multiplum af solvensmargenkravet, og at udlodning skal kunne besluttes efter samme regler som bonusudlodning og bidragssuspension.

TDC har foreslået, at der principielt bør kunne ske udbetaling af alle midler, der er overskydende i henhold til lovgivningens solvensregler. I den forbindelse har *TDC* bemærket, at hvis lovgiver – i modstrid med *TDC*'s opfattelse - måtte ønske en ekstra sikkerhedsmargen ud over hvad, der følger af lovgivningens regler, er ”trafiklys”-ordningen ikke egnet som mål for hvorvidt, der kan ske udbetaling til sponsorvirksomheden. Dette skyldes, at trafiklyset fastsættes og reguleres administrativt af Finanstilsynet, og at trafiklys-ordningens risikoscenariemål er et forsimplet udtryk for en kasses økonomiske stilling, der kan påvirkes relativt enkelt. *TDC* vil derfor i den situation tilslutte sig, at loven opererer med en buffer, der fastsættes som et multiplum af det til enhver tid gældende solvenskrav.

4.3.2.2. Suspension af bidrag

Spørgsmålet om reguleringen af bidragssuspension er bragt op af Finanstilsynet i forbindelse med spørgsmålet om udbetaling af en eventuel overdækning til sponsorvirksomheden. Spørgsmålet har hovedsageligt været drøftet i udvalget på skriftligt grundlag og har ikke været behandlet i underudvalg.

Der er uenighed i udvalget om hjemlen for bidragssuspension og hvad, der er gældende ret.

Finanstilsynet har den 15. september 2006 anført, at gældende ret kræver, at bidragssuspension har hjemmel i vedtægten, hvilket skulle følge af en sætning i forarbejderne til FPL § 63. Denne opfattelse støttes af *LO* og *FTF*.

TDC og *Foreningen af firmapensionskasser* anser denne opfattelse for ikke at være juridisk antagelig og for at være i strid med gældende ret, herunder Finanstilsynets egen årelange praksis. *TDC* anser endvidere Finanstilsynets opfattelse for at være ekspropriativ, da Finanstilsynets forslag til ændringer til loven konkret vil afskære næsten alle eksisterende

firmapensionskasser fra fortsat at kunne suspendere bidraget, som man tidligere har kunnet.

I det følgende redegøres for henholdsvis Finanstilsynets og TDC's opfattelse og analyse af retsstillingen.

Finanstilsynet finder, at hjemlen til at suspendere bidragsbetalingen skal stå i loven.

Hjemlen til bidragssuspension fremgår i dag alene af en enkelt sætning i bemærkningerne til loven, idet der i bemærkningerne til § 63 i lov nr. 326 af 24. maj 1989 er anført: "Der er endvidere intet til hinder for, at der i vedtægterne fastsættes en løbende hjemfaldsret, men denne kan kun have form af, at virksomhedens bidrag i en periode kan nedsættes i forhold til det beregnede bidrag. Der kan ikke være tale om, at virksomheden løbende kan trække midler ud af pensionskassen."

Det er *Finanstilsynets* opfattelse, at der ikke ville være hjemmel i loven til at suspendere bidrag, hvis den sætning ikke fremgik af bemærkningerne. I givet fald ville overskud alene kunne udloddes efter FPL § 32, stk. 3. Her fremgår: "Der må alene træffes beslutning om udlodning af overskud i form af forhøjelse af pensionstilsagnene. Et eventuelt akkumuleret overskud, der måtte være til rådighed efter forhøjelse af pensionstilsagnene og hertil svarende forhøjelse af hensættelserne og efter en eventuel nødvendig forhøjelse af basiskapitalen, jf. § 10, stk. 3, skal overføres til næste år, medmindre Finanstilsynet i særlige tilfælde tillader anden anvendelse."

I bemærkningerne til den bestemmelse er det angivet, at Finanstilsynet alene kan give tilladelse til anden anvendelse i form af pensionistillæg.

Vedtægterne skal ifølge FPL §§ 14 og 35 vedtages på pensionskassens generalforsamling. Beslutning om bidragssuspension kan efter tilsynets opfattelse således efter lovbemærkningerne kun træffes af pensionskassens bestyrelse eller sponsorvirksomhed, hvis vedtægterne indeholder en bestemmelse herom.

Finanstilsynet har på baggrund af sætningen i lovbemærkningerne om suspension fastsat nærmere bestemmelser om suspension. Tilsynet fastsatte første gang bestemmelser herom i en vejledning (punkt 17 i vejledning nr. 10032 af 26. oktober 1990). Bestemmelserne blev senere flyttet til punkt 10 i vejledning nr. 9014 af 3. januar 2003, og i dag fremgår de af § 9, stk. 4 og 5, i bekendtgørelse nr. 779 af 11. august 2005 (grundlagsbekendtgørelsen).

Ifølge bekendtgørelsen kan årets bonus anvendes til at suspendere bidragsbetalingen helt eller delvist ved løbende at forhøje pensionshensættelsen svarende hertil. Suspenderingen kan ikke gå ud over det kommende regnskabsår og højst udgøre 15 måneder. Bidragssuspension anmeldes til tilsynet som en del af firmapensionskassens tekniske grundlag.

Om anmeldelser af teknisk grundlag gælder generelt, at aktuaren som led i anmeldelsen skal redegøre for, at det anmeldte er rimeligt og betryggende. Aktuaren og kassen indestår ved anmeldelsen for, at det anmeldte er i overensstemmelse med aftalerne med medlemmerne. For firmapensionskasser er de bagvedliggende aftaler pensionskassens vedtægter og pensionsregulativ. Ved anmeldelse af bidragssuspension skal aktuaren redegøre for konsekvenserne for kassens midler.

Ifølge § 17 i lov om tilsyn med firmapensionskasser skal tilsynet påse, at det anmeldte er rimeligt og betryggende. Finanstilsynet har derimod ikke mulighed for at påse, om det anmeldte er i overensstemmelse med det aftalte, dvs. om grundlaget/hjemlen for aftalen er i orden, for der er ikke i FPL fastsat krav om, at firmapensionskasser systematisk skal indsende vedtægter og pensionsregulativer løbende, eksempelvis ved ændringer af disse. Ved gennemgang af anmeldelser forudsætter tilsynet, at det anmeldte er i overensstemmelse med det aftalte. I vurderingen af, om en anmeldelse af bidragssuspension er rimelig og betryggende, inddrager tilsynet, om firmapensionskassen vil have kapital nok til at kunne klare de såkaldte røde og gule risikoscenarier. Hvis en bidragssuspension medfører, at en firmapensionskasse ikke har kapital til at klare det røde risikoscenarie, vil tilsynet vurdere, at bidragssuspensionen ikke er rimelig og betryggende over for medlemmerne.

Finanstilsynet har foranlediget af udvalgsarbejdet gennemgået de sager fra 2000 og frem, hvor en pensionskasse har anmeldt bidragssuspension.

Gennemgangen har vist, at pensionskasserne, når de har anmeldt bidragssuspension muligvis ikke har levet op til, at det skal fremgå af vedtægterne, at pensionsbidraget kan suspenderes.

Det har givet Finanstilsynet anledning til at overveje nødvendigheden af og hensigtsmæssigheden i kravet om, at adgangen til suspension skal fremgå af vedtægterne. Tilsynet har vurderet, at det også kan anses for tilstrækkeligt, hvis hjemlen til bidragssuspension fremgår af pensionsregulativet. Begrundelsen herfor er, at der i den gældende lov om tilsyn med firmapensionskasser stilles samme krav til ændring af en pensionskasses vedtægter som til ændring af kassens pensionsregulativ. Det afgørende er, at ændringer i et pensionsregulativ på samme måde som ændringer i pensionskassens vedtægter skal besluttes af generalforsamlingen og med samme majoritet.

Finanstilsynet foreslår herefter, at hjemlen til bidragssuspension, der står i lovbemærkningerne til den gældende FPL § 63 skrives direkte i lovteksten med den modifikation, at der åbnes op for, at hjemlen til bidragssuspension også kan følge af pensionsregulativet.

TDC finder, at der ikke er behov for, at hjemlen til at suspendere bidraget skal stå eksplicit i loven, eftersom hjemlen følger af bestyrelsens almindelige dispositionsret.

Såfremt en bestemmelse om bidragssuspension måtte blive indsat i loven, skal den være en kodificering af den praksis, der hidtil har været gældende, og som firmapensionskasserne er indrettet efter. En stramning af reglerne, der i realiteten vil fjerne grundlaget for suspension, er helt uproportionalt og vil øge den mangel på fleksibilitet for sponsorvirksomhederne, som udvalget er nedsat til at foreslå løsninger til.

FPL er på linie med f.eks. aktieselskabsloven en forbudslov. Heraf følger, at de forhold, der ikke udtrykkeligt er gjort forbudt, underlagt særlige betingelser eller i øvrigt er underlagt en regulering i loven eller i lovens forskrifter, er lovlige, og kan foretages af bestyrelsen eller direktionen.

FPL §§ 11 og 12 oplister de punkter, som firmapensionskassers vedtægter og pensionsregulativ som minimum skal indeholde. Indholdet af firmapensionskassens tekniske grundlag fremgår af FPL § 13. Generalforsamlingen er det kompetente organ med hensyn til ændring af vedtægter samt pensionsregulativet, mens bestyrelsen er det kompetente organ ved ændringer og anmeldelse af det tekniske grundlag.

Af FPL § 11, stk. 1, nr. 13, fremgår, at der skal indeholdes regler i vedtægterne om anvendelse af overskud og dækning af underskud. Bestemmelsen relaterer sig til FPL § 32, stk. 3, der regulerer hvorledes eventuelt overskud kan anvendes.

Bidragssuspension er ikke nævnt noget sted i forarbejderne til hverken § 11 eller § 32, stk. 3. I den forbindelse skal *TDC* særligt fremhæve, at bidragssuspension indebærer, at kassens bestyrelse konkret beslutter ud fra kassens økonomiske stilling, at der i en periode ikke er behov for ordinære bidrag. Ved bidragssuspension er der således ikke tale om anvendelse af et overskud, og en simpel ordlydsfortolkning af FPL § 11, stk. 1, nr. 13, og § 32, stk. 3, medfører således, at der ikke efter disse bestemmelser kan stilles krav om, at forholdet er reguleret i vedtægten. *Finanstilsynet* antager i rapporten, at bidragssuspension skulle være en undtagelse til udlodningsforbudet i FPL § 32, stk. 3. Denne opfattelse er efter *TDC*'s opfattelse i strid med FPL's ordlyd, da § 32, stk. 3, alene omhandler udbetalinger, hvilket ikke omfatter bidragssuspension.

Pensionsregulativet skal med forarbejdernes ordlyd: ”indeholde regler om medlemmernes rettigheder og forpligtelser, herunder regler om pensionsbeløbs- og udtrædelsesgodtgørelses størrelse og beregning og udbetaling.” Bidragssuspension er ikke nævnt noget sted i forarbejderne til FPL § 12.

Det tekniske grundlag skal i henhold til FPL § 13, stk. 1, nr. 1, indeholde angivelse af grundlaget for beregning og regulering af pensionsbidrag og ydelser samt pensionsberegninger. Da suspension af det ordinære bidrag typisk vil indebære en ændring af det tekniske grundlag, vil bidragssuspension indebære, at det tekniske grundlag skal opdateres og anmeldes til Finanstilsynet.

Der er således ikke krav om, at der skal optages særlige bestemmelser om bidragssuspension i hverken vedtægt eller pensionsregulativ. Der er i øvrigt ikke andre steder i FPL, hvor bidragssuspension er særligt reguleret.

Da der således ikke i FPL findes nogen positiv regulering af bidragssuspension, må hjemlen til bidragssuspension antages at være den almindelige ledelsesbestemmelse i FPL § 24, der fastslår, at bestyrelsen leder pensionskassen og sørger for en forsvarlig organisation og administration. Bidragssuspension er således en beføjelse på linie med bestyrelsens øvrige beføjelser som f.eks. retten til at bestemme, hvorledes frie midler skal investeres. Eneste begrænsninger i adgangen til bidragssuspension er reglerne om bestyrelsens ansvar, reglerne i FPL og den øvrige lovgivning, herunder at der skal være den nødvendige solvensmargin til stede i kassen, jf. kapitel 5 a, og Finanstilsynets lovlige praksis.

Finanstilsynet antager i modstrid med *TDC's* opfattelse, at der skal være positiv lovhjemmel til bidragssuspension, før dette kan ske lovligt, og antager i den forbindelse, at hjemlen til bidragssuspension fremgår af forarbejderne til FPL § 63, hvor bidragssuspension er løst omtalt.

Det skal bemærkes, at bidragssuspension ligeledes er omtalt på side 65 i betænkning nr. 1096 om revision af lov om tilsyn med firmapensionskasser. Her anføres: ”Der er imidlertid intet i udvalgets forslag, der hindrer, at de løbende ordinære pensionsbidrag i en periode reduceres, såfremt der i pensionskassen i perioden er konstateret overdækning ved den årlige gennemgang.”

Dette sted i forarbejderne nævnes ikke noget om, at bidragssuspension skal optages i vedtægten. Tværtimod opstilles alene krav om, at der er konstateret overdækning ved den årlige gennemgang. Det vil sige, at der alene stilles krav om, at bidragssuspensionen kan holdes inden for lovens

solvensregler, jf. det oven for af TDC anførte. Der er således ikke tale om, at forarbejderne er entydige.

Bemærkningen i forarbejderne til FPL § 63, som Finanstilsynet henviser til, relaterer sig til en bestemmelse om delingsplan ved kassens ophør, som ikke har nogen relation til bidragssuspension. Bemærkningen er således indsat i forarbejderne for at kommentere den generelle følge af hjemfaldsbestemmelser i forbindelse med ophør, men kan ikke antages at tage stilling til vedtagelseskravene for løbende suspension. Dette understreges af sætningens ordlyd, der blot angiver, at der ikke er noget til hinder for, at en løbende hjemfaldsbestemmelse indsættes i vedtægterne. Heri ligger ikke noget krav om, at der skal være hjemmel i vedtægterne, før der kan ske bidragssuspension, som Finanstilsynet gør gældende.

Finanstilsynets påståede hjemmel til bidragssuspension er således alene baseret på en løs bemærkning, som indholdsmæssigt ikke kan udstrækkes til at fastslå andet end, at der kan optages bestemmelser i vedtægterne om løbende bidragssuspension, og som findes i forarbejderne til en bestemmelse i FPL, der intet har at gøre med bidragssuspension,

Det er derfor *TDC's* opfattelse, at Finanstilsynet rent juridisk går alt for langt ved at tillægge forarbejderne egentlig hjemmelsmæssig værdi i forhold til bidragssuspensionen og ved at foretage en så restriktiv fortolkning af forarbejdernes ordlyd, som man gør.

TDC's opfattelse støttes af alle eksisterende retskilder, der intet sted henviser til, at der skal være vedtægtsmæssig hjemmel til at kunne suspendere bidraget.

Finanstilsynet har således siden 1990 i vejledningsform (vejledning af 26. oktober 1990 og vejledning af 1. marts 2003) haft regler om bidragssuspension, der udtrykkeligt har anført, at bidragssuspension kunne foretages i overensstemmelse med reglerne i et bonusregulativ.

I 2005 indførte Finanstilsynet med angivet hjemmel i FPL § 21, nr. 1, reglerne om bidragssuspension i bekendtgørelsen om teknisk grundlag mv. for firmapensionskasser § 9, stk. 4.

Bestemmelsen indeholder følgende ordlyd: "I ydelsesdefinerede pensionsordninger kan årets bonus for ikke-pensionerede medlemmer anvendes til helt eller delvist at nedsætte pensionsbidraget ved løbende at forhøje pensionshensættelsen svarende hertil. Pensionsbidraget kan enten nedsættes gældende for den resterende bidragsbetalingsperiode eller gældende for et tidsrum, der ikke går ud over det kommende regnskabsår og højst udgør 15 måneder. Pensionsbidraget kan ikke blive negativt for noget medlem. Hvis pensionsbidraget for et ikke-pensioneret medlem er

nedsat til 0, kan den del af årets bonus, der ikke er anvendt til denne nedsættelse, overføres til balanceposten overført overskud.”

Fælles for disse regler, der er udstedt af Finanstilsynet de seneste 16 år, er, at der intet sted stilles krav eller betingelser om, at bidragssuspensionen skal have hjemmel i vedtægterne eller i pensionsregulativet. Tværtimod er der tale om regulering af det tekniske grundlag.

Endelig har Finanstilsynets praksis ind til den 15. september 2006, hvor kravet om vedtægtshjemmel blev rejst, været, at bidragssuspension kunne vedtages af bestyrelsen og anmeldes på baggrund af en udtalelse fra den ansvarlige aktuar.

Tilsynet har anført, at deres mangeårige praksis, hvor man har godkendt bidragssuspensioner og udstedt vejledninger og egentlig bekendtgørelse om bidragssuspension, uden at stille noget krav om vedtægtsmæssig hjemmel, ikke er i strid med deres opfattelse om, at der gælder et vedtægtskrav, eftersom Finanstilsynet ikke undersøger hjemlen for en given anmeldelse. Hertil skal TDC bemærke, at det er en endog meget speciel situation, at Finanstilsynet pludselig vælger at antage en fortolkning af loven, der retskildemæssigt ikke er belæg for, og samtidig gøre gældende, at al tidligere praksis skulle have været ulovlig, hvilket man blot ikke har opdaget. Der er således næppe nogen tvivl om, at Finanstilsynet i henhold til FPL § 17, stk. 1 og 2, bør påse, at helt grundlæggende betingelser for en bestemt regulering af det tekniske grundlag er opfyldt, før den pågældende regulering er betryggende.

Det skal i den forbindelse særligt fremhæves, at TDC har gennemgået samtlige de vedtægter, som tidligere har været gennemgået i den empiriske undersøgelse. Resultatet af gennemgangen er, at kun 1 ud af 44 vedtægt har en særlig hjemmel til bidragssuspension. De resterende vedtægter har ingen hjemmel.

På baggrund af ovenstående analyse er det *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse, at kravet om lovregulering af bidragssuspension er et unødvendigt krav, der strider mod retten til frit at indrette kassens bidragsregler. Hvis ordningen indføres for eksisterende kasser, vil det efter *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse endvidere gribe ind i den eksisterende ordning, som kasserne har indrettet sig efter, hvilket *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* ikke anser for muligt.

De oprindelige forarbejder til FPL har opstillet en meget klar sondring mellem aktivt at tage midler ud af en pensionskasse og reducere eller suspendere de løbende ordinære bidrag. Denne sondring må antages at følge af, at medlemmernes ret er begrænset til deres tilsagn, og at der således

ikke er et krav på indbetaling ved konstateret overskud. Er midlerne imidlertid i kassen, anses de for tættere knyttet til kassen og til kassens medlemmer.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC anser det – på linie med forarbejderne til FPL - derfor ikke for logisk, at der skal gælde samme regler for at tage midler ud af pensionskasserne som for at suspendere de ordinære indbetalinger. Dette understreges af, at regler om adgangen til at tage midler ud vil være relevante for alle kasser, mens bidragssuspensionen kun er relevant for kasser, der modtager ordinære bidrag for tjenestegørende medlemmer.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC anser det endvidere for hensigtsmæssigt at bevare den nuværende praksis, der har udviklet sig over lang tid, hvor man i ydelsesdefinerede kasser har reguleret pensionsbidragets størrelse for at skabe balance mellem hensættelserne og formuen inkl. hensættelsesaktivet.

Finanstilsynet har noteret, at *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* har opfattet praksis som anført ovenfor.

I forhold til nye kasser bemærker *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* særligt, at retten til bidragssuspension udspringer af, at en sponsorvirksomhed ved kassens stiftelse frit kan fastsætte det ordinære bidrags størrelse. Sponsor kan således vælge et større eller et lavere bidrag, alt efter hvorledes man mener, at kassen bør indrettes. Heraf følger, at det er urimeligt, hvis man efterfølgende begrænses i at foretage en naturlig regulering i det valgte bidragsmønster, der er blevet relevant på grund af overskud i kassen, f.eks. som følge af, at det ordinære bidrag har vist sig for højt i forhold til de lovede tilsagn, eller at afkastet på investeringerne har vist sig mere gunstige end forudsat i beregningsgrundlaget. For eksisterende kasser, der har fastsat det ordinære bidrag i forventningen om at kunne foretage relevante suspensioner ved opbygning af overskud, vil denne indgriben tilsvarende gribe ind i deres oprindelige beslutningsgrundlag med tilbagevirkende kraft.

TDC skal fremhæve, at det ovenfor anførte ligeledes gør sig gældende i forhold til *Finanstilsynets* forslag til ny § 11 a med lovbemærkninger.

Efter *FTF* og *LO's* opfattelse er der i gældende ret ikke adgang til bidragssuspension uden hjemmel i pensionskassens vedtægter. Organisationerne kan støtte et forslag om, at det fastsættes i loven, at bidrag kan suspenderes, hvis dette er hjemlet i vedtægterne. *LO* og *FTF* stiller sig ikke afvisende overfor at indføre en mulighed for bidragssuspension, selv om vedtægterne ikke har fastsat noget herom, men det skal i så fald gøres til en betingelse, at beslutning herom træffes på generalforsamlingen.

4.3.3. Forslag til nye bestemmelser

Udvalget har, som det fremgår, ikke kunnet nå til enighed om at foreslå, at der indføres mulighed for en generel regel om, at sponsorvirksomheden kan få udbetalt midler fra firmapensionskassen løbende ud over bidrags-suspension, og at reglerne om suspension af bidragsbetalinger skrives direkte ind i loven.

Finanstilsynet har skitseret nedenfor, hvordan Finanstilsynet finder, at en ny bestemmelse i loven bør udformes, hvis der skal være mulighed for, at firmapensionskasser kan udbetale midler til sponsorvirksomheden, og hvis reglerne om suspension af bidragsbetalinger skal indskrives i loven.

FTF og *LO* støtter ikke forslaget om mulighed for udbetaling af midler til sponsorvirksomheden. Forslaget om præcisering i loven af reglerne for suspension af bidrag støttes af *LO* og *FTF*.

Foreningen af firmapensionskasser støtter ikke forslaget, da det er foreningens opfattelse, at forslaget vil give medlemmerne en urimelig adgang til at kræve en modydelse.

Foreningen af firmapensionskasser og *TDC* støtter ikke forslaget, jf. de ovennævnte bemærkninger, og antager forslaget for ekspropriativt og uforeneligt med dansk ret i øvrigt.

Aktuarforeningen støtter, at der kan ske både udlodning og bidragssuspension forudsat, at pensionskassen efter dispositionen fortsat har midler, der svarer til pensionshensættelserne og en fornuftig egenkapital. *Foreningen* kan tilslutte sig, at fastsættelsen af denne fornuftige egenkapital ikke lovfæstes, men overlades til Finanstilsynets fastsættelse, herunder mulighed for fremover at forbedre kravene i takt med øgede muligheder for bedre kvantificering af risici i firmapensionskasserne.

Lovtekst:

»**11 a.** En pensionskasse med ydelsesdefinerede pensionsordninger kan træffe beslutning om udbetaling af midler til sponsorvirksomheden. Udbetalingen forudsætter,

- 1) at generalforsamlingen træffer beslutning om udbetaling af midler til sponsorvirksomheden, eller at pensionskassens vedtægter indeholder en bestemmelse om, at bestyrelsen kan træffe beslutning om udbetaling af midler til sponsorvirksomheden,
- 2) at beslutningen træffes i forbindelse med aflæggelse af årsregnskabet, og
- 3) at pensionskassen efter udbetalingen som minimum har et kapitalgrundlag, der opfylder de af Finanstilsynet efter stk. 4 fastsatte regler.

Stk. 2. En pensionskasse med ydelsesdefinerede pensionsordninger eller sponsorvirksomheden kan træffe beslutning om midlertidig suspension af bidragsbetalingen.

Stk. 3. Suspension efter stk. 2 forudsætter,

- 1) at pensionskassens vedtægter eller pensionsregulativ indeholder en bestemmelse om, at pensionskassen eller sponsorvirksomheden kan træffe beslutning om, at sponsorvirksomhedens bidrag i en periode kan nedsættes i forhold til det fastsatte bidrag (suspension), og
- 2) at pensionskassen efter suspension som minimum har et kapitalgrundlag, der opfylder de af Finanstilsynet efter stk. 4 fastsatte regler.

Stk. 4. Finanstilsynet fastsætter nærmere regler om det kapitalgrundlag, som pensionskassen som minimum skal opfylde efter udbetaling i medfør af stk. 1 eller suspension i medfør af stk. 2 og 3.«

Bemærkninger til bestemmelserne:

"Efter reglerne i den gældende lov kan der ikke udbetales midler fra en pensionskasse til sponsorvirksomheden, uanset om der måtte være flere midler i kassen udover de nødvendige pensionsmæssige hensættelser og det lovfastede kapitalkrav. Et sådant overskud, som f.eks. kan hidrøre fra en særlig gunstig værditilvækst i pensionskassens aktiver, kan alene udbetales til sponsorvirksomheden ved opløsning af pensionskassen.

I pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger kan der opbygges et stadigt større overskud, da overskuddet normalt ikke udloddes til medlemmerne i form af bonus. Overskud kan bl.a. opstå som følge af store afkast på aktiverne, der overstiger væksten i pensionshensættelserne. Det kan også skyldes, at sponsorvirksomheden har indbetalt et eller flere ekstraordinære bidrag for at sikre pensionshensættelserne i perioder med lavt renteniveau, og renteniveauet efterfølgende er steget. I perioder med højere rente reduceres pensionshensættelserne.

Ifølge det gældende § 13, nr. 1, skal alle pensionskasser bl.a. anvende et beregningsgrundlag til fastsættelse af sammenhængen mellem ydelser og bidrag (tegningsgrundlaget).

Formålet med tegningsgrundlaget er at fastsætte sammenhængen mellem bidrag og pensionstilsagn således, at der er stor sikkerhed for, at en pensionskasse ved pensionsydelsens forfaldstidspunkt(er) har tilstrækkelige midler til at opfylde pensionsløftet. I henhold til lovens § 17, stk. 1, skal det tekniske grundlag m.v., herunder tegningsgrundlaget, være rimeligt og betryggende.

Bemærkningerne til lov nr. 326 af 24. maj 1989 om tilsyn med firmapensionskasser, jf. bl.a. punkt 6, nr. 3, i de almindelige bemærkninger og de specielle bemærkninger til § 17, fastslog desuden, at det – ligesom for

pensionskasser med bidragsdefinerede pensionsordninger – skulle gælde for pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger, at sammenhængen mellem bidraget og pensionstilsagnet skulle følge det såkaldte ækvivalensprincip. Ækvivalensprincippet indebærer, at kapitalværdien af pensionstilsagnet balancerer med kapitalværdien af de løbende bidrag. Formålet var at sikre en lødig, jævnt opbygget afdækning af pensionstilsagnet. Finanstilsynet har i medfør af lovens § 21, nr. 1, fastsat nærmere regler til sikring af, at tegningsgrundlaget er betryggende. De nævnte regler fastsætter, at tegningsgrundlagets elementer skal vælges med forsigtighed.

I pensionskasser med bidragsdefinerede pensionsordninger fører dette forsigtighedsprincip til, at pensionstilsagnets størrelse begrænses. Da pensionsbidraget er fastsat på forhånd, uafhængigt af tegningsgrundlaget, følger det af ækvivalensprincippet, at jo forsigtigere tegningsgrundlaget er, jo mindre bliver pensionstilsagnet. I pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger fører princippet omvendt til, at der fastsættes et bidrag, der er i overkanten, for at give betryggende sikkerhed for de lovede pensionsydelse. Det skyldes, at det her er pensionsydelse, der er fastsat på forhånd. Forsigtighedsprincippet forventes at føre til, at der opbygges en buffer i alle pensionskasser, uanset hvilken type ordning der er tale om.

I pensionskasser med bidragsdefinerede pensionsordninger anvendes en del af den opbyggede buffer som udgangspunkt løbende til udlodning af bonus til medlemmerne. Bufferen holdes derved nede på et passende niveau. I pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger har medlemmerne derimod som udgangspunkt ikke krav på bonus. I disse pensionskasser reduceres bufferen således ikke løbende ved udlodning af bonus. En eventuelt aftalt regulering af pensionstilsagnene i pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger er indregnet direkte i tegningsgrundlaget og giver derfor heller ikke anledning til reduktion af den opbyggede buffer. Tværtimod vil en indregnet regulering bidrage til opbygningen af en endnu større buffer, fordi tegningsgrundlagets elementer, som nævnt, skal vælges med forsigtighed.

I henhold til det gældende § 32, stk. 3, må udlodning af overskud normalt kun ske i form af forhøjelse af pensionstilsagnene. Da der som ovenfor nævnt typisk ikke udloddes bonus i pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger, forventes forsigtighedsprincippet som udgangspunkt at føre til, at der over tid opbygges en stadig større og uforholdsmæssig stor buffer i disse pensionskasser.

Overskuddet i pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger kan dog også i dag anvendes til at suspendere eller nedsætte bidragsbetalingen for en periode eller til generelt at nedsætte de fremtidige bidrag

ved at forhøje pensionshensættelserne svarende hertil. Suspension og nedsættelse af bidragene kan dog kun anvendes til at reducere en eventuel buffer i kasser med tjenestegørende medlemmer, da der kun betales bidrag for tjenstgørende medlemmer. Pensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger, der alene har pensionister, har ikke mulighed for at reducere bufferen ved bidragssuspension.

På baggrund af ovenstående foreslås det i *stk. 1*, at en pensionskasse med ydelsesdefinerede pensionsordninger får mulighed for at foretage udbetaling til sponsorvirksomheden efter de samme regler, som gælder for fordeling af bonus i løbet af året for livsforsikringsselskaber, der har anvendt bonuspotentiale på fripoliceydelse.

Muligheden for udbetaling til sponsorvirksomhed og bidragssuspension er nærmere undersøgt i den rapport, som det af Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsatte udvalg afgav i efteråret 2006.

Det foreslås i *nr. 1* som en forudsætning for udbetaling, at beslutning om udbetaling træffes på generalforsamlingen, eller at en pensionskasses vedtægter indeholder en bestemmelse om, at bestyrelsen kan træffe beslutning om udbetaling af midler til sponsorvirksomheden.

Indførelsen af en mulighed for udbetaling af overskydende midler til sponsorvirksomheden er en fundamental ændring for eksisterende pensionskasser og deres medlemmer. Det er derfor anset for afgørende, at parterne i en pensionskasse er enige om, at der skal gives denne mulighed.

Lidt forenklet udgør en firmapensionskasse alene en ramme om en arbejdsgivers aftale om pension med arbejdstageren. Da parterne indgik aftalen om pension, var det ikke en mulighed for sponsorvirksomheden, at den løbende kunne få udbetalt en eventuel overdækning. Indførelsen af en sådan mulighed griber ind i den eksisterende aftale og forudsætningerne for denne. Derfor anses det for betænkeligt uden videre at give denne mulighed og dermed ændre forudsætningerne for en eksisterende aftale, uden at parterne får mulighed for at lade ændringen indgå som et led i forhandlingen.

Parterne får mulighed for at lade ændringen indgå som et led i forhandlingen, hvis det kræves, at denne mulighed kun kan besluttes på en generalforsamling.

Det samme gælder, hvis det stilles som en betingelse, at det skal fremgå af vedtægterne, at der på visse betingelser kan ske en udbetaling af en eventuel overdækning i en firmapensionskasse til sponsorvirksomheden. I så fald vil eksisterende pensionskasser skulle ændre deres vedtægter. Ændring af vedtægterne skal ske på kassens generalforsamling eller fore-

lægges medlemmerne skriftligt til stillingtagen. Pensionskassen kan dermed ikke give mulighed for at udbetale en overdækning i en pensionskasse uden medlemmernes samtykke, som vil kunne opnås ved forhandling mellem parterne. På denne måde får parterne også i denne situation mulighed for at lade ændringen indgå som led i deres forhandling.

Det foreslås i *nr. 2* som en forudsætning for udbetaling, at beslutningen om udbetaling skal træffes i forbindelse med aflæggelse af årsregnskabet. Pensionskassen skal foretage beregninger og vurderinger, som indeholder den nødvendige dokumentation for, hvorvidt pensionskassen også *efter* udbetalingen af midler til sponsorvirksomheden har de tilstrækkelige hensættelser samt opfylder det lovbestemte kapitalgrundlag. Den ansvarshavende aktuar og pensionskassens revisor skal attestere beregningerne og vurderingerne. Dette er en forudsætning, jf. stk. 1, nr. 3, for at udbetaling kan finde sted.

Den ansvarshavende aktuar og pensionskassens revisor foretager allerede i dag i forbindelse med aflæggelse af årsregnskabet beregninger og vurderinger af pensionskassens økonomiske stilling, herunder om hensættelserne er tilstrækkelige, og om kapitalen er tilstrækkelig til at dække det lovbestemte kapitalgrundlag. Der pålægges dermed ikke pensionskassen øgede byrder eller indberetningskrav.

Det foreslås i *nr. 3* som en forudsætning for udbetaling, at pensionskassen efter udbetaling skal opfylde de regler, som Finanstilsynet fastsætter til pensionskassens kapitalgrundlag, jf. stk. 4.

Det foreslås i *stk. 2*, at det reguleres direkte i loven, at der i en ydelsesdefineret pensionskasse i overensstemmelse med gældende lov og praksis kan træffes beslutning om midlertidig suspension af sponsorvirksomhedens bidragsbetaling. I dag følger denne adgang alene af en enkelt sætning i bemærkningerne til den gældende lov. Når betingelserne for midlertidig suspension er til stede, vil sponsorvirksomheden også i stedet delvist kunne nedsætte bidraget, da der her er tale om en mindre indgribende handling end den, der er direkte hjemmel til ("det mindre i det mere").

Kompetencen til at træffe beslutning om midlertidig suspension foreslås tillagt pensionskassen eller sponsorvirksomheden. Generalforsamlingen beslutter i vedtægterne eller pensionsregulativet, om kompetencen til at træffe beslutning om midlertidig suspension skal tillægges pensionskassen eller sponsorvirksomheden.

I dag kan suspension af bidragsbetalingen finde sted som forudsat i lov-bemærkningerne til lov nr. 326 af 24. maj 1989, hvis det fremgår af pensionskassens vedtægter, at sponsorvirksomhedens bidrag i en periode kan

nedsættes i forhold til det beregnede bidrag efter vedtagelse af pensionskassen. Bidragssuspension anmeldes af pensionskassen til Finanstilsynet som en del af pensionskassens tekniske grundlag. Som led i anmeldelsen skal aktuaren redegøre for, at det anmeldte er rimeligt og betryggende, herunder konsekvenserne af bidragssuspensionen på kassens midler. Ifølge den gældende § 13 skal Finanstilsynet påse, at det anmeldte er rimeligt og betryggende. Suspensionen kan ikke gå ud over det kommende regnskabsår og kan højst udgøre 15 måneder. Der er i dag ikke udstedt regler for, hvor meget pensionskassens økonomiske stilling må forringes som følge af suspension af bidragsbetalingen. Reglerne herfor følger alene af tilsynets praksis på området.

Muligheden for bidragssuspension er nærmere undersøgt i den rapport, som det af Økonomi- og Erhvervsministeriet nedsatte udvalg afgav i efteråret 2006.

Det foreslås i *stk. 3, nr. 1*, som en forudsætning for midlertidigt at suspendere bidragsbetalingen, at en pensionskasses vedtægter eller pensionsregulativ indeholder en bestemmelse om, at pensionskassen kan træffe beslutning om midlertidig suspension af bidragsbetalingen.

Det følger af lovbemærkningerne til lov nr. 326 af 24. maj 1989 om tilsyn med firmapensionskasser, at det skal fremgå af pensionskassens vedtægter, at virksomhedens bidrag i en periode kan nedsættes i forhold til det beregnede bidrag. Da der i den gældende lov om tilsyn med firmapensionskasser stilles samme krav til ændring af en pensionskasses vedtægter som til ændring af kassens pensionsregulativ, foreslås, at hjemlen til bidragssuspension kan fremgå enten af vedtægterne eller pensionsregulativet. Det afgørende er, at ændringer i et pensionsregulativ på samme måde som ændringer i pensionskassens vedtægter skal besluttes af generalforsamlingen og med samme majoritet.

Herudover foreslås det i *nr. 2* som en forudsætning for midlertidig suspension af sponsorvirksomhedens bidragsbetaling, at pensionskassen efter suspensionen skal opfylde de regler, som Finanstilsynet fastsætter til pensionskassens kapitalgrundlag, jf. *stk. 4*.

I forslaget til *stk. 4* bemyndiges Finanstilsynet til at fastsætte regler om, hvilket kapitalgrundlag pensionskassen som minimum skal have efter udbetalingen henholdsvis suspensionen. Hjemlen forventes udnyttet således, at en ydelsesdefineret pensionskasse kan udbetale midler og eller suspendere bidragsbetalingen under de samme betingelser, som gælder for fordeling af bonus i løbet af året for livsforsikringselskaber, der har anvendt bonuspotentiale på fripolicydelser. Reglerne herfor fremgår af § 6, *stk. 4*, i bekendtgørelse nr. 1325 af 14. december 2004 om kontributionsprincippet. Dette indebærer, at pensionskassens overdækning målt umiddel-

bart forud for årets begyndelse skal være positiv i det meget negative markedsscenario (gult risikoscenarie)."

4.4. Revision af lovens kapitel 8

4.4.1. Gældende regler

Kapitel 8 har været gennemgået for at vurdere behovet for en revision af bestemmelserne. Det gældende kapitel 8 indeholder bestemmelser om

- overdragelse helt eller delvis af pensionstilsagn og samtlige aktiver og passiver i en pensionskasse (§ 54)
- påbud om plan for genoprettelse, når basiskapitalen ikke er tilstrækkelig (§ 55)
- hjemmel for Finanstilsynet til at give påbud om nødvendige foranstaltninger (§§ 56-57)
- tvungen opløsning, likvidation, konkurs og administration af en pensionskasse (§§ 58-64)

4.4.2. Udvalgets drøftelser

Der har været enighed om at revidere bestemmelserne. Ved revisionen er det tilstræbt at formulere bestemmelserne på samme måde som tilsvarende bestemmelser i FIL, med mindre konkrete omstændigheder har talt for en anden løsning.

Overdragelsesbestemmelserne er udvidet, således at forslagens §§ 54 og 54 a nu kan rumme følgende situationer af overdragelse:

- del af en bestand af pensionstilsagn
- alle pensionstilsagn
- del af en bestand af pensionstilsagn med aktiver/passiver ud over hensættelserne
- alle pensionstilsagn og alle aktiver/passiver

Som hidtil vil en overdragelse i medfør af disse bestemmelser alene indebære tvunget debitorskifte for pensionstilsagnene, men ikke for øvrige forpligtelser.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC har i den anledning oplyst, at den vurderer, at der er et behov for tvunget debitorskifte for alle forpligtelser (universalsuccession), herunder regler om spaltning af en pensionskasse. Forslaget til kapital 8 indeholder derfor hjemmel i §§ 55 og 55 a til, at økonomi- og erhvervsministeren kan udstede regler herom.

I forbindelse med ønsket om universalsuccession har *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* under henvisning til firmapensionskassernes formål og natur samt FPL's omfattende regulering af kassernes kapital-

grundlag anført, at det ikke anses for praktisk eller nødvendigt at have en regel om subsidiær solidarisk hæftelse for de i spaltningen deltagende firmapensionskasser, jf. aktieselskabslovens § 136, stk. 2.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC har endvidere fremsat forslag om, at beslutningskompetencen i visse særlige omstruktureringstilfælde omfattet af forslaget §§ 54-55 a skal tillægges pensionskassens bestyrelse, således at generalforsamlingen kun kan blokere for gennemførelsen af nødvendige og hensigtsmæssige omstruktureringer, hvis de økonomisk stilles ringere som følge af omstruktureringen. *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* finder, at der i disse særlige tilfælde er et større hensyn at tage til sponsorvirksomheden end til medlemmerne, der er fuldt ud sikrede. Tilfældene omfatter

- (i) spaltning af en pensionskasse, der er en nødvendig følge af, at sponsorvirksomheden spaltes efter de almindelige selskabsretlige regler,
- (ii) koncernintern oprettelse af en ny pensionskasse og overførelse af medarbejdere til denne kasse som forberedelse til et frasalg af en del af sponsorvirksomheden (inkl. den til denne del tilhørende pensionskasse), og
- (iii) fusion mellem to eller flere pensionskasser, der er tilknyttet samme sponsorvirksomhed eller sponsorvirksomheder, der er koncernforbundne.

Som forudsætning for forslaget har *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* særligt anført, (i) at der skal være tale om en ydelsesdefineret pensionskasse, (ii) sponsorvirksomheden skal have afgivet en garanti overfor kassen, hvorved risikoen for pensionskassens økonomiske stilling først og fremmest bæres af sponsorvirksomheden, (iii) bestyrelsens stemmemæssige flertal i henhold til vedtægterne skal udpeges af sponsorvirksomheden, (iv) omstruktureringen må ikke medføre ændringer i tilsagnene, og (v) vedtægterne skal indeholde en hjemfaldsklausul.

Efter *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse vil den foreslåede kompetenceopdeling give den mest velbalancerede fordeling af hensynet til medlemmerne på den ene side og på den anden side sponsorvirksomhederne, der har indrettet deres respektive pensionskasser som ydelsesdefinerede kasser med garanti, og derved har stillet medlemmerne særligt gunstigt. *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* finder endvidere, at forslaget vil sikre, at FPL's indgriben i mobiliteten på arbejdsmarkedet begrænses mest muligt i overensstemmelse med principperne bag lov om lønmodtagers retsstilling ved virksomhedsoverdragelse.

Foreningen af firmapensionskasser og TDC har anført, at på trods af deres forslag, så skal udgangspunktet i FPL fortsat være, at generalforsamlingen har beslutningskompetencen vedrørende omstruktureringer i en pensionskasse. Der er således alene tale om, at *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* i visse situationer ønsker lovbestemte undtagelser til hovedreglen. Endvidere skal medlemmerne altid have beslutningskompetencen, såfremt en omstrukturering måtte forringe tilsagnet. Kompetenceovergangen til bestyrelsen vil efter *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* forslag være begrænset til de ovennævnte situationer. I de tilfælde finder *Foreningen af firmapensionskasser og TDC*, at medlemmernes reelle økonomiske interesse i, at en omstrukturering gennemføres, vil være endog meget begrænset, mens sponsorvirksomheden som følge af hæftelsen har en betydelig forretningsmæssig og økonomisk interesse i omstruktureringen. Efter *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse vil en kompetenceforskydning i de nævnte situationer til den, der har den økonomiske interesse (sponsorvirksomheden), give det bedste og mest effektive økonomiske nettoresultat og forhindre, at den nødvendige reorganisering kan udnyttes af medlemmerne til at gennemtvinge andre for reorganiseringen irrelevante tilpasninger.

Særligt i situation (i), hvor en sponsorvirksomhed spaltes, er det *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse, at konsekvensen af at have lovbestemmelser, der giver medlemmerne mulighed for at blokere for en tilsvarende spaltning af den til sponsorvirksomheden tilknyttede pensionskasse, er meget u hensigtsmæssigt. Alternativet til en spaltning af pensionskassen i denne situation vil således være en tvangsmæssig opløsning af pensionskassen. En sådan opløsning vil efter omstændighederne indebære så væsentlige ændringer i pensionsvilkårene for ikke-pensionerede medlemmer i visse kasser, herunder særligt i forhold til retten til utilregnelighedspension, at medlemmerne vil kunne anse sig som opsagte. En sådan situation vil have særdeles indgribende økonomiske konsekvenser for de pågældende sponsorvirksomheder. *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* anfører på den baggrund, at den praktiske konsekvens af, at beslutningskompetencen i en spaltningssituation er hos generalforsamlingen i pensionskassen og ikke bestyrelsen praktisk set forhindrer visse sponsorvirksomheder i at kunne anvende selskabsrettens spaltningbestemmelser i deres egen virksomhed. Af den grund anser *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* det for helt afgørende, at der også i denne situation gives mulighed for, at bestyrelsen – under de angivne forudsætninger – kan træffe beslutning om spaltning af pensionskassen.

Finanstilsynet har heroverfor anført, at almindelige foreningsretlige grundsætninger, herunder de gældende regler i FPL vedrørende den gældende kompetencefordeling og tilsvarende bestemmelser i lov om finansiel virksomhed, som alle tillægger kompetencen til generalforsamlingen

ved fusion/opløsning/spaltning taler mod Foreningen af firmapensionskassers og TDC's forslag. *Finanstilsynet* finder endvidere, at der også kan siges at være en anerkendelsesværdig interesse for medlemmerne via generalforsamlingen i at have indflydelse på beslutningen i disse tilfælde. Denne interesse for medlemmerne må formodes ikke at blive mindre i det omfang, at sponsorvirksomheden har benyttet hjemmelen i FPL til i vedtægterne at have en bestemmelse om, at bestyrelsens stemmemæssige flertal udpeges af sponsorvirksomheden.

Finanstilsynet finder endvidere, at tilsynets holdning også er gældende i den situation, hvor sponsorvirksomheden bliver spaltet, og den udskilte del af sponsorvirksomheden sker til en virksomhed, der ikke er koncernforbundet med den spaltede sponsorvirksomhed, hvorfor en del af medlemmerne i pensionskassen ikke længere kan opfylde medlemskriteriet i FPL §§ 2 og 3. Disse medlemmer skal derfor udskilles af pensionskassen. Hvis medlemmerne på en generalforsamling ikke vil træffe de i den forbindelse nødvendige beslutninger, vil den yderste konsekvens være, at pensionskassen må opløses, jf. bestemmelserne i kapitel 8.

Det er *Foreningen af firmapensionskassers og TDC's* opfattelse, at de nævnte almindelige foreningsretlige grundsætninger ikke kan finde anvendelse i de af *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* nævnte situationer, da det i disse tilfælde er sponsorvirksomheden og ikke medlemmerne, der bærer den altovervejende økonomiske risiko. *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* er derfor og under henvisning til de af *Foreningen af firmapensionskasser og TDC* i øvrigt ovenfor anførte synspunkter uenig i udformningen af forslaget til §§ 54-55 a i nedenstående kapitel 8 i det omfang, at beslutningskompetencen i de ovennævnte særlige situationer tillægges generalforsamlingen. Efter *Foreningen af firmapensionskasser og TDC's* opfattelse bør disse bestemmelser udvides med undtagelser for de oven for nævnte situationer, således at beslutningskompetencen bør tillægges bestyrelsen og ikke generalforsamlingen under de betingelser, der er anført oven for.

4.4.3. Udvalgets forslag til nye bestemmelser

Kapitel 8

Overdragelse af pensionstilsagn, ophør og krisehåndtering

§ 54. En pensionskasse må ikke uden Finanstilsynets tilladelse overdrage alle eller en del af pensionstilsagnene til et forsikringsselskab eller til en anden pensionskasse. Forskrifterne i § 35, stk. 1, skal opfyldes.

Stk. 2. I forbindelse med overdragelsen kan der i pensionskassens pensionsvilkår kun foretages sådanne ændringer, herunder forandring af bo-

nusregler, som af Finanstilsynet skønnes at være en nødvendig følge af overdragelsen.

Stk. 3. Forinden Finanstilsynet giver tilladelse, skal pensionskassen til hvert enkelt medlem og andre pensionsberettigede, der omfattes af overdragelsen, fremsende en af tilsynet godkendt redegørelse for den påtænkte overdragelse. Redegørelsen skal beskrive overdragelsen og dens konsekvenser for medlemmerne og skal opfordre medlemmerne til skriftligt at meddele tilsynet indsigelser imod overdragelsen inden en af Finanstilsynet fastsat frist.

Stk. 4. Efter udløbet af den i stk. 3 omhandlede frist træffer Finanstilsynet under hensyntagen til de fremsatte indsigelser beslutning om, hvorvidt pensionstilsagnene kan overdrages i overensstemmelse med det fremsatte forslag. Overdragelsen kan ikke påberåbes som grundlag for at hæve pensionsaftalen.

§ 54 a. En pensionskasse må ikke uden Finanstilsynets tilladelse overdrage alle eller en del af pensionskassens aktiver og passiver, herunder pensionstilsagn, til et forsikringselskab eller til en anden pensionskasse. Forskrifterne i § 35, stk. 1, skal opfyldes. § 54, stk. 2-4, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Såfremt samtlige pensionskassens aktiver og passiver overdrages til et forsikringselskab eller til en anden pensionskasse, foretager Finanstilsynet af egen drift anmeldelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om pensionskassens opløsning.

§ 55. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler, hvorefter bestemmelser i aktieselskabslovens §§ 134 a-134 k med de nødvendige tilpasninger finder anvendelse på fusion af pensionskasser omfattet af § 2 eller fusion af en pensionskasse og et datterselskab.

Stk. 2. Aktieselskabslovens § 134 finder anvendelse, hvor fusionen sker efter de i medfør af stk. 1 fastsatte regler.

§ 55 a. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler, hvorefter bestemmelser i aktieselskabslovens §§ 136-136 j med de nødvendige tilpasninger finder anvendelse på en spaltning af en pensionskasse omfattet af § 2.

Stk. 2. Aktieselskabslovens § 136, stk. 1, 3. pkt., finder anvendelse, hvor spaltningen sker efter de i medfør af stk. 1 fastsatte regler.

Stk. 3. Aktieselskabslovens § 136, stk. 2, finder ikke anvendelse, hvor spaltningen sker efter de i medfør af stk. 1 fastsatte regler.

§ 56. Er ikke andet fastsat i lovgivningen, gennemføres beslutning om opløsning af en pensionskasse ved likvidation, medmindre Finanstilsynet giver tilladelse til, at samtlige pensionskassens aktiver og passiver som helhed overdrages til et forsikringselskab eller til en anden pensionskasse jf. § 54 a. Generalforsamlingen kan vælge en eller flere likvidatorer til at foretage afviklingen. I pensionskasser, hvor sponsorvirksomheden ud-

peger medlemmer af bestyrelsen, der besidder det stemmemæssige flertal, udpeges likvidator af sponsorvirksomheden. Såfremt likvidator ikke udpeges i henhold til 2. eller 3. punktum, udnævner Finanstilsynet en eller flere likvidatorer. Finanstilsynet kan udnævne en likvidator til at foretage likvidationen sammen med de af generalforsamlingen valgte eller af sponsorvirksomheden udpegede likvidatorer, hvis hensynet til medlemmerne eller kreditorerne taler derfor.

Stk. 2. Træder en pensionskasse i likvidation, kan Finanstilsynet træffe bestemmelse om, at pensionskassens pensionstilsagn tages under administration.

§ 57. Beslutning om likvidation skal registreres i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Senest 14 dage efter at beslutning er truffet, skal likvidator indsende anmeldelse herom, som skal være modtaget i Finanstilsynet og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen inden for fristen. Er beslutningen truffet i medfør af § 64, stk. 1, nr. 3, foretager tilsynet af egen drift anmeldelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Likvidationen anses som påbegyndt på det tidspunkt, hvor tilsynet traf beslutning.

Stk. 2. Likvidatorerne træder i bestyrelsens og direktionens sted. Denne lovs bestemmelser om bestyrelsen finder med de fornødne lempelser anvendelse på likvidatorerne.

Stk. 3. Likvidator kan til enhver tid afsættes af den, der har valgt eller udnævnt den pågældende.

Stk. 4. En pensionskasse, der er under likvidation, skal bibeholde sit navn med tilføjelsen »i likvidation«.

Stk. 5. I øvrigt finder lovens regler om regnskabsaflæggelse, revision, generalforsamlinger og om indsendelse af årsrapport til Finanstilsynet samt § 123 og § 124 i lov om aktieselskaber tilsvarende anvendelse i pensionskasser under likvidation. Finanstilsynet kan dispensere fra bestemmelserne.

§ 57 a. Deling af pensionskassens formue efter fyldestgørelse af kreditorerne sker i overensstemmelse med vedtægternes forskrifter. De midler, der i medfør af § 49 er registreret, tjener alene til fyldestgørelse af vedtægtsmæssige forpligtelser. Delingen af pensionskassens formue må ikke foretages, før Finanstilsynet har godkendt en plan derfor.

§ 58. En konkursbegæring, der indgives på en pensionskasses vegne, kan kun indgives af bestyrelsen, eller, hvis pensionskassen er under likvidation, af likvidator eller Finanstilsynet. En pensionskasse, der er under konkurs, skal bibeholde sit navn med tilføjelsen »under konkurs«. Skifteretten giver meddelelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om konkursens begyndelse og slutning. I forbindelse med konkursens slutning slettes pensionskassen af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Stk. 2. Er pensionskassen under likvidation, og finder likvidator, at likvidationen ikke vil give fuld dækning til kreditorerne og de pensionsbe-

rettigede, skal likvidator indkalde generalforsamlingen til beslutning om indgivelse af konkursbegæring.

Stk. 3. Bliver en pensionskasse insolvent, skal Finanstilsynet indgive konkursbegæring til skifteretten, medmindre en sådan begæring er indgivet af andre. Finanstilsynets beslutning om at indgive konkursbegæring kan ikke påklages efter § 70.

Stk. 4. Erklæres en pensionskasse konkurs, tages bestanden af pensions-tilsagn under administration af Finanstilsynet, og skifteretten oversender de i § 46 a nævnte midler til Finanstilsynet. De enkelte pensionsberettigede kan ikke gøre krav gældende imod konkursboet. Derimod kan Finanstilsynet i konkursboet anmelde et beløb svarende til forskellen mellem pensionsberegningerne ved konkursens indtræden og værdien af de midler, der er registreret i medfør af § 49.

Stk. 5. Finanstilsynet kan endvidere på administrationsboets vegne kræve et beløb svarende til kapitalkravet ved administrationsboets begyndelse.

Stk. 6. Finanstilsynet udpeger en likvidator til at forestå delingen af de registrerede midler. §§ 253-258 om administration af en livsforsikringsbestand i lov om finansiel virksomhed finder tilsvarende anvendelse på en bestand af pensionstilsagn.

§ 59. Finanstilsynet kan påbyde en pensionskasses ledelse at lade udarbejde en redegørelse for pensionskassens økonomiske stilling og fremtidsudsigter. Pensionskassens bestyrelse, direktion, den ansvarshavende aktuar og revision skal ved underskrift på påbuddet over for Finanstilsynet bekræfte at være gjort bekendt med indholdet af henvendelsen.

Stk. 2. Redegørelsen skal

- 1) være vedlagt en udtalelse fra pensionskassens revision, medmindre redegørelsen som helhed er udarbejdet af denne,
- 2) forelægges pensionskassens bestyrelse til godkendelse og
- 3) indsendes i kopi til Finanstilsynet.

§ 60. Finanstilsynet skal påbyde pensionskassen at udarbejde en plan for genoprettelse af dens økonomiske stilling, hvis pensionskassens basiskapital ikke er tilstrækkelig. Planen skal tilsigte en genoprettelse af den økonomiske stilling over et kortere tidsrum, der fastsættes af Finanstilsynet. Pensionskassen skal forelægge planen for Finanstilsynet.

Stk. 2. Finanstilsynet kan fastsætte nærmere bestemmelser om de oplysninger, som planen for genoprettelse skal indeholde, og om periodens længde.

§ 61. Finanstilsynet påbyder en pensionskasse inden for en af tilsynet fastsat frist at foretage de foranstaltninger, der er nødvendige, hvis

- 1) pensionskassen ikke overholder denne lov,
- 2) pensionskassen ikke overholder sine vedtægter eller det for sin virksomhed gældende grundlag,

- 3) det i nr. 2 nævnte grundlag eller den måde, hvorpå pensionskassens midler er anbragt, ikke er betryggende,
- 4) det viser sig, at de til dækning af de pensionsmæssige hensættelser henlagte midler ikke er betryggende,
- 5) pensionskassens økonomiske stilling er således forringet, at medlemmernes interesser er udsat for fare,
- 6) der er sket en forringelse af pensionskassens økonomiske stilling i forhold til en i henhold til denne lov forelagt driftsplan,
- 7) Finanstilsynet ikke finder den i § 60 nævnte plan betryggende, eller såfremt der er sket en forringelse af pensionskassens økonomiske stilling i forhold til planen, eller
- 8) der er en betydelig risiko for, at pensionskassens økonomiske stilling udvikler sig således, at pensionskassen vil miste sin tilladelse til at drive virksomhed som pensionskasse.

Stk. 2. Er de påbudte foranstaltninger ikke truffet inden den i henhold til stk. 1 fastsatte frist, og skønnes undladelsen at medføre fare for medlemmerne, kan pensionstilsagnene tages under administration i henhold til §§ 253-258 i lov om finansiel virksomhed.

Stk. 3. Pensionstilsagnene skal tages under administration, såfremt det viser sig, at der inden den i henhold til stk. 1 fastsatte frist ikke kan fremskaffes de til dækning af de forsikringsmæssige hensættelser nødvendige midler.

Stk. 4. Finder Finanstilsynet, at det, når pensionstilsagnene er taget under administration, tillige vil være påkrævet, at pensionskassen opløses, træffer tilsynet beslutning herom.

§ 61 a. Finanstilsynet kan som led i de i § 61, stk. 1, nævnte foranstaltninger forbyde pensionskassen at råde over dens aktiver eller begrænse dens rådighed herover. § 49 finder tilsvarende anvendelse.

§ 62. Finanstilsynet kan inddrage tilladelsen til at drive virksomhed som pensionskasse, hvis

- 1) pensionskassen anmoder herom,
- 2) pensionskassen gør sig skyldig i grove eller gentagne overtrædelser af denne lov, eller regler udstedt i medfør af denne lov,
- 3) pensionskassen ikke opfylder kravene i kapitel 2.
- 4) der ikke udøves virksomhed som pensionskasse i en periode på over 6 måneder,
- 5) de foranstaltninger, som er angivet i § 60, stk. 1 og 2, nævnte genoprettelsesplaner ikke er gennemført inden for de af tilsynet fastsatte frister,
- 6) et påbud efter § 17 eller § 61 ikke er efterkommet,
- 7) et bestyrelsesmedlem ikke længere opfylder betingelserne i § 23 a, stk. 3, eller
- 8) pensionskassen ikke har afsat direktøren inden for den i medfør af § 65 b fastsatte frist.

§ 63. En pensionskasse skal opløses, hvis:

- 1) den ikke har nogen bestyrelse eller ansvarshavende aktuar, og dette ikke afhjælpes inden en af Finanstilsynet fastsat frist,
- 2) pensionskassens medlemstal bliver mindre end 50, jf. § 7,
- 3) en så stor del af medlemskredsen forlader pensionskassen i forbindelse med et frasalg af en del af sponsorvirksomheden, at det vil bringe de resterende medlemmers rettigheder ifølge vedtægter og regulativ i fare,
- 4) sponsorvirksomheden nedlægges i sin helhed,
- 5) pensionskassens forpligtelser er fuldt indfrieede, eller
- 6) pensionskassens tilladelse inddrages.

Stk. 2. Skal en pensionskasse opløses efter stk. 1, kan Finanstilsynet træffe beslutning om, at bestanden af pensionstilsagn skal søges overdraget til et forsikringsselskab eller til en anden pensionskasse, eller at bestanden af pensionstilsagn skal tages under administration i overensstemmelse med §§ 253-258 i lov om finansiel virksomhed, eller at der skal ske udlodning af pensionskassens formue.

Stk. 3. Finanstilsynet kan i forbindelse med inddragelse af pensionskassens tilladelse forbyde pensionskassen at råde over dens aktiver eller begrænse dens rådighed herover. § 49, stk. 8 og 9, finder tilsvarende anvendelse.

§ 64. Beslutning om opløsning af en pensionskasse kan kun træffes af:

- 1) generalforsamlingen i forbindelse med en overdragelse af hele bestanden efter §§ 54 og 54 a,
- 2) generalforsamlingen, såfremt ingen medlemmer modsætter sig opløsningen, eller
- 3) Finanstilsynet, såfremt den i § 63 anførte opløsning ikke finder sted.

Udvalget foreslår følgende bemærkninger til bestemmelserne:

Det gældende kapitel 8 om overførsel af pensionstilsagn, genoprettelsesplaner, andre foranstaltninger og opløsning foreslås moderniseret og harmoniseret med de tilsvarende bestemmelser i lov om finansiel virksomhed. I det omfang, en eksisterende bestemmelse i lov om tilsyn med firmapensionskasser indholdsmæssigt videreføres uændret, henvises til de allerede eksisterende lovbemærkninger. Hvis den foreslåede bestemmelse svarer til en konkret bestemmelse i lov om finansiel virksomhed, angives det i bemærkningerne. Hvis en foreslået bestemmelse afviger fra en tilsvarende bestemmelse i lov om finansiel virksomhed, vil begrundelsen for afvigelsen være specifikt nævnt i bemærkningen til bestemmelsen.

Til § 54

Stk. 1 foreslås formuleret som den tilsvarende bestemmelse (§ 204) i lov om finansiel virksomhed. Dog således, at det i dette forslag er Finanstilsynet, som tilfældet også er i dag, som tillader overdragelsen af pensionstilsagnene. I lov om finansiel virksomhed er det derimod økonomi- og erhvervsministeren, der giver tilladelse til en sådan overdragelse. Det vurderes ikke at være nødvendigt, at

økonomi- og erhvervsministeren skal give tilladelsen i dette forslag, da firmapensionskasser ikke har samme politiske og samfundsmæssige betydning som større finansielle virksomheder.

Indholdsmæssigt er bestemmelsen en videreførelse af den gældende § 54. Kravet om, at overdragelse kun kan ske inden for koncern, er dog fjernet således, at der i forbindelse med, at en virksomhed spalter, fusionerer eller frasælger en del af virksomheden, kan ske overdragelse af en del eller alle pensionstilsagn til en pensionskasse, som er knyttet til den modtagende virksomhed. Bestemmelsen i det gældende stk. 5 er udskilt til en særlig bestemmelse i forslagets § 54 a.

Stk. 2 er indholdsmæssigt en videreførelse af den gældende § 54, stk. 2.

Det foreslås, at det i stk. 3 præciseres, at eventuelle indsigelser skal meddeles Finanstilsynet skriftligt. I det gældende stk. 3 fremgår det blot, at eventuelle indvendinger skal meddeles tilsynet.

Stk. 4 er en videreførelse af den gældende § 54, stk. 4.

Til § 54 a

Bestemmelsen, som omhandler overdragelse af samtlige aktiver og passiver, er ny. Tidligere fremgik denne mulighed af § 54, stk. 5. Her er kravet, om at overdragelsen skal ske inden for en koncern, også fjernet, jf. bemærkningerne til § 54. Som hidtil vil en overdragelse i medfør af denne bestemmelse alene indebære tvunget debitorskifte for pensionstilsagnene, men ikke for øvrige forpligtelser.

Til § 55

Bestemmelsen er ny og er affødt af et ønske fra Foreningen af firmapensionskasser og TDC om, at der kan ske fusion af firmapensionskasser.

Stk. 1 bemyndiger økonomi- og erhvervsministeren til at fastsætte regler, så aktieselskabslovens §§ 134 a-134 k med de nødvendige tilpasninger kan finde anvendelse i forbindelse med fusion af firmapensionskasser, eller når en firmapensionskasse ønsker at fusionere med sit datterselskab. Reglerne vil blive fastsat under hensyntagen til, at firmapensionskasser ikke er aktieselskaber.

I stk. 2. foreslås det, at den ophørende pensionskasses aktiver og forpligtelser som helhed overtages af den fortsættende pensionskasse uden, at forpligtelserne derved forfalder til betaling (universalsuccession), forudsat at reglerne fastsat i medfør af stk. 1 følges.

Bestemmelsen svarer til § 205 i lov om finansiell virksomhed.

Til § 55 a

Bestemmelsen er ny og er affødt af et ønske fra Foreningen af firmapensionskasser og TDC om, at der kan ske spaltning af firmapensionskasser.

Stk. 1 bemyndiger økonomi- og erhvervsministeren til at fastsætte regler, så aktieselskabslovens §§ 136-136 j med de nødvendige tilpasninger kan finde anvendelse i forbindelse med spaltning af firmapensionskasser. Reglerne vil blive fastsat under hensyntagen til, at firmapensionskasser ikke er aktieselskaber.

I stk. 2 foreslås det, at overdragelse kan gennemføres uden kreditorernes samtykke, forudsat at reglerne fastsat i medfør af stk. 1 følges.

Ifølge stk. 3 finder den solidariske hæftelse, jf. aktieselskabslovens § 136, stk. 2, ikke anvendelse. Ud fra firmapensionskassernes formål og natur samt firmapensionskasselovens omfattende regulering af kassernes kapitalgrundlag anses det ikke for praktisk eller nødvendigt at have en regel om subsidiær solidarisk hæftelse for de pensionskasser, som deltager i spaltningen.

Til § 56

Stk. 1 er en delvis videreførelse af den gældende § 61. Det foreslås, at sponsorvirksomheden får mulighed for at udpege likvidator i pensionskasser, hvor sponsorvirksomheden udpeger medlemmer af bestyrelsen, der besidder det stemmemæssige flertal. Når en pensionskasse har fastsat i vedtægterne, at sponsorvirksomheden indirekte kan træffe beslutningerne i bestyrelsen, er det en naturlig følge, at sponsor også kan udpege likvidator. Hvis en pensionskasse ikke har sådanne vedtægtsbestemmelser, vil sponsor derimod ikke naturligt kunne udpege likvidator. Stk. 2 er nyt og svarer til § 249, stk. 4, i lov om finansiel virksomhed.

Til §§ 57 og 57 a

Bestemmelserne er en videreførelse af de gældende §§ 62 og 63.

Til § 58

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende § 64. I stk. 3 er indsat en tilføjelse om, at Finanstilsynets beslutning om at indgive konkursbegæring ikke kan påklages til Erhvervsankenævnet med hjemmel i § 70. Dette svarer til § 234 i lov om finansiel virksomhed. Ændringen er foreslået, fordi der ikke ses at være reelle grunde for, at Finanstilsynets beslutning i medfør af lov om tilsyn med firmapensionskasser, skal behandles anderledes end en tilsvarende beslutning i medfør af lov om finansiel virksomhed.

Til § 59

Bestemmelsen er ny og svarer til § 349 i lov om finansiel virksomhed. Finanstilsynet kan herefter påbyde en pensionskasses ledelse at lade udarbejde en redegørelse for pensionskassens økonomiske stilling og fremtidsudsigter, en såkaldt "sundhedsattest".

En sådan beføjelse til Finanstilsynet anses for relevant i de tilfælde, hvor en pensionskasse drives inden for lovgivningens rammer, men der er grund til at antage, at den økonomiske situation er sådan, at pensionskassen kan få problemer i fremtiden. I dag har Finanstilsynet ikke mulighed for at agere overfor en pensionskasse, der kommer i sådanne situationer.

Til § 60

Stk. 1 er en indholdsmæssig videreførelse af den gældende § 55. I stk. 2 foreslås indsat hjemmel til, at Finanstilsynet kan fastsætte nærmere regler om, hvad genoprettelsesplanen skal indeholde m.v. I praksis har der vist sig et behov for, at tilsynet kan konkretisere, hvilke oplysninger genoprettelsesplanen skal indeholde, samt hvor lang en periode oplysningerne skal gives for. Stk. 2 er nyt og svarer til § 248, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed.

Til § 61

Stk. 1, nr. 1-4, er indholdsmæssigt en delvis videreførelse af de gældende § 56, stk. 2, nr. 1-4, således, at ordlyden nu svarer til § 249, stk. 1, nr. 1-4, i lov om finansiel virksomhed. Bestemmelsen i det gældende § 56, stk. 2, nr. 2, om at Finanstilsynet kan meddele en pensionskasse påbud, hvis pensionskassen ikke overholder sine vedtægter, er bibeholdt, selv om der ikke er en tilsvarende bestemmelse i lov om finansiel virksomhed. Begrundelsen herfor er, at det er Finanstilsynets erfaring, at der er et praktisk behov for bestemmelsen i firmapensionskasser, blandt andet på grund af deres særlige karakter, herunder deres tilknytning til en sponsorer virksomhed.

Stk. 1, nr. 5, er nyt og svarer til § 249, stk. 1, nr. 5, i lov om finansiel virksomhed.

Stk. 1, nr. 6 og 7, er en videreførelse af det gældende § 56, stk. 1.

Stk. 1, nr. 8, er nyt og svarer til § 350, stk. 1, nr. 2, i lov om finansiel virksomhed.

Stk. 2, 3 og 4 er nye og svarer til § 249, stk. 2, 3 og 5, i lov om finansiel virksomhed. I den gældende lov om tilsyn med firmapensionskasser er der ikke hjemmel til, at pensionstilsagn kan tages under administration, hvis de påbudte foranstaltninger ikke er truffet inden den fastsatte frist. For at Finanstilsynet kan føre et effektivt tilsyn, foreslås denne relevante sanktionsmulighed også for firmapensionskasser. Det gældende § 56, stk. 3, hvorefter Finanstilsynet kan påbyde en pensionskasse at nedsætte pensionsydelse, hvis det ikke er muligt at genoprette pensionskassens økonomiske stilling, udgår. Dette er et led i ensartningen med lov om finansiel virksomhed, hvor denne mulighed ikke findes.

Til § 61 a

Bestemmelsen er ny og svarer til § 251 i lov om finansiel virksomhed.

Bestemmelsen foreskriver, at Finanstilsynet som led i de foranstaltninger, der er truffet i medfør af den foreslåede § 61, kan forbyde pensionskassen at råde over dens aktiver.

Bestemmelsen fastsætter, at bestemmelserne i den gældende § 49 finder tilsvarende anvendelse, når Finanstilsynet skal forbyde eller begrænse en pensionskasses rådighed over dens aktiver. Hvis Finanstilsynet bringer denne bestemmelse i anvendelse, skal hele pensionskassens aktivmasse undergives reglerne i § 49.

Til § 62

Bestemmelsen samler de tilfælde, hvor Finanstilsynet kan inddrage tilladelsen til at drive virksomhed som pensionskasse. Der ses ikke at være saglige grunde for, at Finanstilsynet ikke kan tilbagekalde tilladelsen for firmapensionskasser i samme tilfælde som for andre finansielle virksomheder. Derfor indeholder bestemmelsen nye tilfælde, hvor Finanstilsynet kan tilbagekalde en pensionskasses tilladelse.

Nr. 1 er nyt og svarer til § 223 i lov om finansiel virksomhed.

Nr. 2-4 er nye og svarer til § 224, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, i lov om finansiel virksomhed.

Nr. 5 er nyt og svarer til § 224, stk. 4, i lov om finansiel virksomhed.

Nr. 6-8 svarer til det gældende § 57, stk. 2. I nr. 6 er dog tilføjet et påbud efter § 17, jf. lovforslagets § 1, nr. 5.

Til § 63

Stk. 1 er en videreførelse af den gældende § 58.

Stk. 2 er en videreførelse af den gældende § 59.

*Stk. 3 er nyt, men indholdet svarer § 226, stk. 4, i lov om finansiel virksomhed.
Der henvises til bemærkningerne til § 61 a.*

Til § 64

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende § 60.

Beskrivelse af statens regler for beregning af fratrædelsesgodtgørelser i pensionsordningen for tjenestemænd

Pensionsordningen for tjenestemænd (og visse tjenestemandslignende ansatte) er en ydelsesdefineret pensionsordning, hvor tjenestemændene har et tilsagn fra staten eller kommunerne om pension efter bestemte regler og satser.

Pensionsordningen for tjenestemænd er karakteriseret ved, at der – i modsætning til ydelsesdefinerede pensionsordninger i firmapensionskasser (og livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser) – ikke betales bidrag¹², og at der ikke afsættes pensionshensættelser. Tjenestemandspensionernes størrelse afhænger derfor hverken af størrelsen af indbetalte bidrag eller af forrentningen af en formue. Aktuelle tjenestemandspensioner finansieres løbende af statens og kommunernes drift.

Tjenestemandspensionstilsagn beregnes som udgangspunkt på grundlag af tjenestemandens pensionsalder ("anciennitet") og pensionsgivende løn (Tjenestemandspensionslovens¹³ §§ 2-4b). Eventuelle pensionstilsagn reguleres altså løbende på grundlag af voksende pensionsalder, eventuelle advancementer og andre tillæg. Finansministeren fastsætter efter udtalelse fra Lønningsrådet den pensionsgivende løn (Tjenestemandspensionslovens § 5). Aktuelle pensioner reguleres løbende med en procentregulering, som Finansministeren fastsætter efter udtalelse fra Lønningsrådet (Tjenestemandspensionslovens § 27). Tjenestemandspensionernes størrelse er således alene afhængig af, hvad Finansministeren (efter udtalelse fra Lønningsrådet) fastsætter.

En tjenestemand, der har opnået en pensionsalder på mindst 3 år, og som fratræder tjenesten uden at være berettiget til pension og uden at overgå til anden ansættelse, som medregnes i pensionsalderen, er berettiget til opsat pension (Tjenestemandspensionslovens § 24, stk. 1). Finansministeren kan efter indhentet udtalelse fra Lønningsrådet bestemme, at en fratrædende tjenestemand i stedet for ret til opsat pension kan få en fratrædelsesgodtgørelse, der skal anvendes som indbetaling til en pensionsord-

---

¹² I socialindkomstbegrebet blev det bidrag, der indgik i indkomstopgørelsen arbitrært fastsat til 12 % af den pensionsgivende løn.

De privatiserede virksomheder – f.eks. Post Danmark - betaler pensionsbidrag for de pensionsretigheder, der optjenes efter privatiseringen. Bidraget, der beregnes med en realrente på 3 % p.a. varierer mellem ca. 15 % og 22 %, afhængigt af den valgte pensioneringsalder (60-65 år).

Der foretages efterregulering for faktisk pensioneringsalder.

¹³ Bekendtgørelse nr. 230 af 19. marts 2004 af lov om tjenestemandspension

ning, der kan godkendes af finansministeren, og som ikke senere kan tilbagekøbes uden finansministerens samtykke (Tjenestemandspensionslovens § 25, stk. 1). Reglerne betyder, at det kun i beskedent omfang er muligt at udtræde af en tjenestemandspensionsordning, og at fratrædelsesgodtgørelsen i givet fald ikke kan udbetales kontant, men skal anvendes som indskud på en anden pensionsordning.

Fratrædelsesgodtgørelsen beregnes på grundlag af tjenstemandens opsatte pension (pensionstilsagn) på fratrædelsestidspunktet (det vil sige uden hensyn til fremtidige stigninger i pensionsalder og pensionsgivende løn) og på grundlag af det tillæg, der ydes til egenpensionister indtil det 65. år med de satser, der gælder på beløbsoverførselstidspunktet (*Fratrædelsesbekendtgørelsen*¹⁴ § 6, stk. 1). Ifølge bekendtgørelsens § 6, stk. 2, samt Bilag 2 – 3 til bekendtgørelsen beregnes fratrædelsesgodtgørelsen som summen af

- den opsatte pension på fratrædelsestidspunktet (beregnet efter Tjenestemandspensionslovens § 24, stk. 5, 1. punktum) multipliceret med et passiv, der afhænger af den pågældendes alder, og
- det tillæg, der ville blive ydet efter Tjenestemandspensionslovens § 24, stk. 5, sidste punktum, indtil den fratrådte tjenestemand fylder 65 år, multipliceret med et passiv, der afhænger af den pågældendes alder.
- De ovenfor anførte passiver beregnes på beregningsgrundlaget G82 med en realrente på 3 % p.a.

---

¹⁴ Bekendtgørelse nr. 23. af 14. januar 1994 om fratrædelsesgodtgørelse m.v.